

s. 15

Wrocław to teraz ich drugi dom

**Jak pomagamy
uchodźcom wojennym
z Ukrainy**

/s. 4-5

**Im więcej dochodów z PIT,
tym więcej inwestycji
w mieście**

/s. 10-11

**Вроцлав
і Польща для
України**

/s. 18-19

Głos Prezydenta

Szanowni Państwo,

dzisiaj bardziej niż kiedykolwiek zdajemy egzamin z naszej solidarności. Patrząc na wrocławianki i wrocławian widzę, że nie uchylamy się od niego. Grupa wolontariuszy zaangażowanych w prowadzenie dworcowego punktu informacji i wsparcia, rzesza osób donoszących posiłki i sprzęt potrzebny uchodźcom, Fundacja Ukraina, Fundacja Dortmundzko-Wrocławsko-Lwowska, osoby zgłaszające się do pomocy w punktach czasowego przebywania... Bez wszystkich Państwa sytuacja, z którą się mierzymy, nazywana największym kryzysem od czasów II wojny światowej, nie zostałaby sprawnie opanowana.

Trzeba też uczciwie powiedzieć, że żadne państwo nie byłoby gotowe samodzielnie i samowystarczalnie

nie poradzić sobie w wypadku tak szybkiego napływu dużych grup uchodźców. Dlatego jako samorządowcy włączamy się w dialog z miastami partnerskimi i instytucjami międzynarodowymi, starając się zwiększyć skalę pomocy. Temu służyło spotkanie z Fransem Timmermansem z komisji europejskiej zainicjowane przez naszych przyjaciół z Bredy. Zaangażowaliśmy w nie także mera Lwowa, żeby oświadczył o wyzwaniach, z którymi mierzy się w Ukrainie.

Napaść Rosji na naszego sąsiada wywołała skalę zniszczeń, z którą nie spotkaliśmy się w naszym pokoleniu. Myślę tu zarówno o śmierci niewinnych ludzi, zniszczonych wsiach i miastach, ale również o utraconym zaufaniu pomiędzy narodami i izolacji, której zostaną poddani mieszkańcy kraju odpo-

wiedzialnego za wojnę i ich sojusznicy.

Zdaję sobie sprawę z wysiłku, jaki czeka miasto w związku z napływem dużej grupy nowych mieszkańców. Priorytetem jednak pozostanie dla mnie, wierzę, że dla wszystkich nas, życie i zdrowie naszych sąsiadów zza wschodniej granicy.

Kłaniam się nisko raz jeszcze wszystkim zaangażowanym w jakimkolwiek wymiarze w pomoc uchodźcom w tych dniach.

Jacek Sutryk
 prezydent Wrocławia

Pogoda

Wrocław pomaga uchodźcom wyjechać do partnerskiego miasta Lille

Ponad 200 ukraińskich uchodźców wyruszyło z Wrocławia do Lille – naszego partnerskiego miasta we Francji. W pierwszym autokarze, który wyjechał późnym wieczorem w piątek 11 marca z pl. Nowy Targ, byli mieszkańcy Kijowa, Żytomierza i Iziuma – większość z nich stanowiły kobiety z dziećmi i osoby starsze. Droga do Wrocławia zajęła im kilka dni. Lille jest miastem partnerskim nie tylko Wrocławia, ale także ukraińskiego Charkowa. Leży na północy Francji, blisko granicy z Belgią. Na miejscu uchodźcy mogą liczyć na zakwaterowanie i opiekę u rodzin (także ukraińskich). Raz jeszcze dziękuję Mer Lille Pani Martine Aubry – to wspaniałe, że w obliczu tak wielkiej tragedii, jaką jest wojna, samorządy na szczeblu międzynarodowym potrafią tak sprawnie ze sobą współpracować. Merci! – napisał Prezydent Wrocławia.

Aktualności

Świadczenia dla uchodźców z Ukrainy

W Urzędzie Miejskim otwarto 31 dodatkowych okienek z obsługą po ukraińsku. Wrocław rozpoczął nadawanie PESEL-i dla obywateli Ukrainy, przybyłych do Polski po 24 lutego br. MOPS przyjmuje też wnioski o jednorazową wypłatę 300 zł.

Urząd Miejski Wrocławia przygotował stanowiska w Centrach Obsługi Mieszkańca: 15 przy ul. G. Zapolskiej 4 (COM I), 10 przy pl. Nowy Targ 1-8 (COM II) i 6 przy al. Kromera 44 (COM IV). W każdym są osoby mówiące po ukraińsku. COM I i COM II czynne są od pon. do pt. w godz. 8-17.15, COM IV w godz. 8-15.15. **Ważne!** W punktach obowiązują maseczki. Aby uniknąć stania w kolejce, wizytę można umówić przez internet: bez-kolejki.um.wroc.pl lub telefonicznie: 71 777 87 77 i przyjść w wyznaczonym terminie. W sobotę, 19 marca, w godz. 8-13 dodatkowo będzie czynny COM I przy ul. G. Zapolskiej 4.

Jak otrzymać PESEL?

- Wypełnij wniosek dla każdego członka rodziny (do pobrania na l.wroclaw.pl/pesel-UA).
- Dołącz fotografię i kopię dokumentu potwierdzającego tożsamość (dokument podróży, Karta Polaka lub inny dokument ze zdjęciem – nawet nieważny). Dla dzieci – akt urodzenia.
- Pobrane będą odciski palców.

Osoby, którym PESEL został nadany przed 16 marca, muszą zgłosić

Ważne! Ukraińcy mogą wyrobić numer PESEL w dowolnym urzędzie gminy na terenie całej Polski

się do UMW, aby donieść fotografię i zostawić odciski palców.

300 zł na wydatki

Ukraińskiemu uchodźcy przysługuje jednorazowa wypłata 300 zł. To pieniądze na codzienne potrzeby. Wnioski można składać w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, ul. Strzegomska 6, w godz. 7.30-15 i w punktach MOPS: ul. Namy-

słowska 8, ul. Hubska 30/32, ul. Braniborska 6/8, ul. Średzka 42, ul. Nowowiejska 102, ul. Oficerska 9A, ul. Kniaziewiczza 29, ul. Kamińskiego 190, pl. św. Macieja 4 i 19.20, ul. Zachodnia 3, ul. Żeromskiego 79. Formularze są dostępne na miejscu. Potrzebne: potwierdzenie daty wjazdu do Polski i PESEL. Dodatkowo warto mieć polski numer telefonu, adres e-mail i numer polskiego konta bankowego.

Dla pomagających

Ustawa przewiduje także pomoc finansową dla osób, które zapewniają zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy. Prawdopodobnie będzie to 40 zł na dobę na każdą przyjętą do domu osobę. Szczegółowe rozporządzenie wejdzie w życie. Śledź na www.wroclaw.pl.

Katarzyna Wiązwowska

Dzienne
zakażenia COVID
z 16.03.2022

Polska
12 870

Dolny Śląsk
1741

SZCZEPICIObus na dworcu i Solnym

W najbliższych dniach SZCZEPICIObus pojawi się 19 marca w godz. 12-20 na Dworcu Głównym PKP i 20 marca w godz. 12-20 na placu Solnym. W autobusie możesz zaszczepić się przeciw COVID-19 szybko i bez rejestracji. Wystarczy dowód osobisty lub paszport. Szczepi wykwalifikowany personel preparatami Pfizera i Johnson&Johnson.

Do 30.06 zgłoś, jak ogrzewasz dom

Jeśli ogrzewasz dom lub zakład urządzeniem o mocy mniejszej niż 1 MW, musisz zgłosić to do końca czerwca br. do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Obowiązek spoczywa na właścicielach domów jednorodzinnych, zarządcach budynków wielorodzinnych i właścicielach lub zarządcach budynków mieszkalnych. Źródła ciepła, które należy zgłosić, to m.in. miejska sieć ciepłownicza, kotły na paliwo stałe, gazowe i olejowe, kominki, piece kaflowe, grzejniki elektryczne i kolektory słoneczne. Deklarację można składać przez e-formularz na ceeb.gov.pl lub w formie drukowanej w kancelariach UMW (bip.um.wroc.pl). Dla budynków oddanych do użytku do 30.06.2021 termin zgłoszenia to 30.06.2022, a w przypadku uruchomienia nowego źródła ciepła po 1.07.2021 – 14 dni.

Maluchy, na naukę w przedszkolu już czas

Nauka zacznie się we wrześniu. Ale zapisać się należy za kilka dni. Rodzice i dziadkowie kandydatów do wrocławskich przedszkoli przygotujcie PESEL-e swoich absolwentów żłobków, bo 23 marca startuje rekrutacja.

W Przedszkolu nr 121 przy ul. Tramwajowej dzieci z grupy Kazuszek już czekają na młodsze koleżanki i kolegów

Nabór do przedszkoli w tym roku w całości zostanie przeprowadzony elektronicznie. To oznacza, że wniosek będzie można złożyć w domowym komputerze podłączonym do internetu, podpisując go za pomocą Profilu Zaufanego. Jeśli go nie masz, czym prędzej załóż go, wypełniając formularz na stronie epuap.gov.pl/wps/portal/rejestracja-konta.

Dużo, bo aż 50 pkt można będzie dostać za posiadanie aktywnego statusu w programie Nasz Wrocław. Jak to zrobić? Zajrzyj na www.wroclaw.pl/nasz-wroclaw.

Uzbrojony w Profil Zaufany, między 23.03 a 30.03 wejdź na stronę

rekrutacje.edu.wroclaw.pl i tam po zalogowaniu się PESEL-em kandydata, wybierz trzy przedszkola – w kolejności od najbardziej wymarzonego. Najwięcej punktów – 200 – kandydat dostanie np. za pochodzenie z rodziny wielodzietnej (czyli z trojgiem i więcej dzieci); za rodzeństwo, które chodzi do starszej grupy w wybranym przedszkolu – 25 pkt. Pełną punktację można znaleźć w zakładce Kryteria na stronie rekrutacji. Wyniki poznasz 22 kwietnia. Listy zakwalifikowanych i niezakwalifikowanych zawisną też w przedszkolach.

Anna Aleksandrowicz

Szczegóły na rekrutacje.edu.wroclaw.pl

Aktualności

Wolontariusze jesteście wielcy. Dziękujemy wam!

Od 24 lutego trwa wojna w Ukrainie, a do Polski przybywają licznie uchodźcy wojenni z tego kraju. Polacy stanęli na wysokości zadania i zorganizowali natychmiastową pomoc - tysiące wolontariuszy opiekuje się Ukraińcami na dworcach, dostarcza im jedzenie i ubrania, organizuje miejsca odpoczynku, segreguje dary, szykuje paczki pomocowe, udziela porad, tłumaczy rozmowy. Ci niesamowici ludzie robią to wszystko z dobrego serca.

Uczniowie Zespołu Szkół Gastronomicznych od 9 marca szykują kanapki dla uchodźców

Na Dworcu Głównym PKP od początku wojny w Ukrainie wolontariusze pomagają przyjeżdżającym pociągami - rozdzielają jedzenie i napoje, a także informują, gdzie w mieście prowadzone są inne punkty wsparcia

Chcesz zostać wolontariuszem w jednym z wrocławskich punktów pomocowych, ale nie wiesz, gdzie się znajdują i jak się zapisać? Listę miejsc z formularzami zgłoszeniowymi znajdziesz na stronie

I.wroclaw.pl/wolontariat

Uczniowie Głównej Wojskowej Szkoły Średniej ze spakowanymi przez siebie paczkami (zdj. na górze); wolontariusze punktu dla mam z dziećmi we Wrocławskim Parku Technologicznym (na dole)

Wolontariusze udzielają informacji w Przejściu Dialogu (zdj. na górze) i pomagają uchodźcom na Dworcu Głównym PKP (na dole)

Jak Wrocław pomaga uchodźcom?

W jaki sposób Wrocław radzi sobie z falą ukraińskich uchodźców wojennych? Jak organizowana jest pomoc doraźna i jakie są dalsze plany? I dlaczego tak ważna jest rola wojewody? Z Bartłojem Świerczewskim z Departamentu Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego Wrocławia rozmawia Bartosz Moch.

Bartłoj Świerczewski,
dyrektor Departamentu Spraw Społecznych UMW we Wrocławiu

Wojna w Ukrainie zmieniła nasze postrzeganie świata. Wrocław od początku mocno zaangażował się w pomoc humanitarną. Jakie działania podjęto do tej pory?

Otworzyliśmy punkty, w których zbieramy, a następnie pakujemy i wysyłamy na wschód dary: żywność, koce czy środki higieniczne. Z tych miejsc mogą także korzystać uchodźcy, aby za darmo zaopatrzyć się w najbardziej potrzebne produkty. Koordynujemy współpracę z naszymi miastami partnerskimi. Uruchamiamy kolejne miejsca noclegowe – były terminal lotniska, obiekty szkolne, sportowe, jak np. Hala Orbita. Wreszcie koordynujemy działania pomocowe organizacji pozarządowych, Centrów Aktywności Lokalnych, instytucji kultury. Jesteśmy w stałym kontakcie z radami osiedli. Większość aktywności pomocowych na Dworcu Głównym PKP także dzieje się przy naszym współdziałaniu lub wprost jest realizowana przez nas. Chcemy wypracować spójny system, który pozwoli najefektywniej pomagać uchodźcom.

W jaki sposób Wrocław zamierza poradzić sobie z ich narastającą falą?

Częścią uchodźców zaopiekowała się już społeczność ukraińska, która w liczbie ponad 100 tys. osób żyła w naszym mieście przed wybuchem wojny. To przeważnie rodziny, bliscy, przyjaciele. Dla tych, którzy na takie wsparcie nie mogą liczyć, w porozumieniu z wojewodą, zapewniamy miejsca noclegowe. Na Dworcu Głównym PKP działa pierwsza linia pomocy. Sporo uchodźców traktuje Wrocław jako punkt przesiadkowy. To dla nich mamy zabezpieczone kilkaset miejsc noclegowych na

dworcu i przy ul. Gwarnej. Dla pozostałych stopniowo udostępniamy kolejne punkty noclegowe, mamy ich przygotowanych kilka tysięcy, a zajętych obecnie jest ok. 2000. Mamy jeszcze bufor. We współpracy z wojewodą, z wykorzystaniem m.in. autobusów MPK, już teraz relokujemy grupy do innych miast na Dolnym Śląsku, jak np. Karpacz czy Lewin Kłodzki. Współpracujemy też z miastami partnerskimi. Jednak Wrocław, jak każda inna miejscowość, ma swoje granice możliwości, o czym musimy pamiętać.

Co stanowi największą trudność – skala migracji czy brak klarownych procedur rządowych?

Wszystko ma znaczenie. Skala migracji jest ogromna. W Polsce w ciągu dwóch tygodni znalazło się 1,5 mln uchodźców. Ta liczba wciąż rośnie. Brak procedur i rozwiązań systemowych też oczywiście boli, ale musimy pamiętać, że mamy do czynienia z wyzwaniem bez precedensu. Formalnie akcję udzielania pomocy uchodźcom na Dolnym Śląsku koordynuje wojewoda dolnośląski, czyli przedstawiciel administracji rządowej, ale oczywiście angażujemy się w pomoc maksymalnie – zarówno Urząd Miejski Wrocławia, jak i wszystkie miejskie instytucje. Podobnie jak wrocławskie organizacje pozarządowe i oddolnie angażujący się wrocławianie.

Jeśli chodzi o współpracę rząd-samorząd pewne tematy musimy wspólnie wypracować, bo sytuacja jest bardzo dynamiczna. Choćby sprawy związane z finansowaniem tej pomocy. Na początku konfliktu przekazano nam, że na nocującego uchodźcę rekompensata dla miejsc noclegowych z żywnieniem będzie wynosić 100–120 zł, a teraz mówi się o 40 zł. W samorządowych budżetach, co oczywiste, nie zapisaliśmy na ten rok kwot pieniędzy związanych z pomocą uchodźcom ani środków, które zaraz będą potrzebne – na inwestycję w rozbudowę bazy edukacyjnej, opiekuńczej czy medycznej. To wszystko przed nami, dlatego tak ważna jest dobra współpraca między wszystkimi instytucjami. Bo razem możemy więcej.

Formalnie akcję udzielania pomocy uchodźcom na Dolnym Śląsku koordynuje wojewoda dolnośląski, czyli przedstawiciel administracji rządowej, ale oczywiście angażujemy się w pomoc maksymalnie – zarówno Urząd Miejski Wrocławia, jak i wszystkie miejskie instytucje. Podobnie jak wrocławskie organizacje pozarządowe i oddolnie angażujący się wrocławianie.

W pierwszych dniach przyjazdu uchodźców pomoc na Dworcu Głównym była udzielana zbyt późno i w zbyt małym zakresie...

Wrocławski magistrat od razu był gotowy, aby tej pomocy udzielać. W miejskiej Galerii BWA na dworcu uruchomiliśmy miejsca noclegowe. W filii Miejskiej Biblioteki Publicznej, również na dworcu, stworzyliśmy punkt dla mam i dzieci. Kilka minut od dworca uruchomiliśmy dodatkowych ok. 100 miejsc noclegowych w miejskim obiekcie sportowym. Ma on za zadanie odciążenie dworca w nocy, będąc miejscem odpoczynku dla osób, które chcą jechać dalej. Towarzystwo Pomocy św. Brata Alberta pierze koce i pościela, pod którymi

śpią uchodźcy. Zapewniamy także ciepłe posiłki dla każdego potrzebującego. W punkcie recepcyjnym wojewody uruchomiliśmy stałe, 24-godzinne dyżury urzędników, którzy pomagają w znalezieniu miejsca do spania. Koordynujemy znaczną część busów i autobusów, które relokują uchodźców. Jesteśmy także w trakcie rozmów z oddolnym wolontariatem, aby wesprzeć jego działania. Na dworcu są także przedstawiciele Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego, wspieramy się wzajemnie w działaniach z Fundacją Ukraina.

Olbrzymią rolę w pomocy Ukraińcom odgrywają także wolontariusze i wrocławskie NGO-sy.

W pomoc zaangażowało się już tysiące wolontariuszy i duża część wrocławskich organizacji pozarządowych. Na jednej zmianie na dworcu działa ok. 70 osób. Ci ludzie udzielają informacji, prowadzą z peronów do punktu informacyjnego, pomagają w zakupie biletów. Do niedawna wydawali także posiłki i inne potrzebne uchodźcom rzeczy. Ale musimy też myśleć długofalowo.

Oddolny wolontariat zgłasza nam że jest zmęczony, potrzebuje wsparcia i koordynacji. Rozmawiamy z wolontariuszami o tym, jak możemy pomóc. Ale pamiętajmy, że mnóstwo dzieje się też poza dworcem. Pełną parą pracują Fun-

dacja Ukraina, Sektor 3, Tratwa, Caritas. W działania włączają się parafie, instytucje kultury, Centrum Aktywności Lokalnej, a także rady osiedli. Cały czas, w różnych miejscach potrzeba kolejnych rąk do pracy i zaangażowania osób dobrej woli. Zachęcamy, aby takie sieci wsparcia tworzyć też lokalnie – osiedlowo.

Ile dzieci ukraińskich uchodźców już przyjął Wrocław?

Do szkół i przedszkoli od początku wojny zgłoszonych zostało ok. 2800 dzieci z Ukrainy. Już wcześniej przebywało w nich ok. 4500. To były dzieci migrantów, którzy mieszkają we Wrocławiu od kilku lat. Wrocławskie szkoły i przedszkola są otwarte na pomoc młodym Ukraińcom. Od lat w naszych placówkach funkcjonuje kilkadziesiąt klas przygotowawczych. Na miejscu są opiekunowie, pedagodzy mówiący w języku ukraińskim i rosyjskim. Ukraińskie dzieci mają też zapewnioną pomoc psychologiczną. Uruchomiliśmy specjalne świetlice w siedmiu placówkach i bezpłatne dodatkowe lekcje języka polskiego.

Cały czas pamiętamy, że przyjmujemy dzieci które mogą mieć traumatyczne przeżycia wojenne. Musimy być gotowi, aby im pomóc.

Rozmawiał Bartosz Moch

Pytamy o Wrocław

PYTAMY O WROCLAW

W dawnym budynku VLO działa UA Przystanek Grochowa – tymczasowe schronienie dla uchodźców z Ukrainy. Prowadzi go fundacja Homo Sacer i Towarzystwo Pomocy św. Brata Alberta

Komunikacja

Skalka: nowy przystanek w Leśnicy

W sobotę (19 marca) zostanie uruchomiony dodatkowy przystanek „Skalka” na trasie przejazdu autobusów linii 909, które kursują z Nowego Dworu do Samotworu-Leśna.

Przystanek zlokalizowany będzie w podwrocławskiej miejscowości Skalka przy ul. Szkolnej w pobliżu skrzyżowania z ul. Fiołkową. Będzie to przystanek „na życzenie”.

Pl. Orłąt Lw. – płatne miejsca postojowe

Od połowy miesiąca na pl. Orłąt Lwowskich (od nr. 4 do 12) zmieniono organizację ruchu. Wyznaczono nowe, równoległe miejsca postojowe objęte opłatami za parkowanie. Wyznaczono 11 miejsc postojowych, a ich obsługę zapewnia jeden parking.

Mieszkańcy w tym miejscu mogą wykupić abonament parkingowy za 10 zł miesięcznie lub 100 zł za cały rok. Ulica znajduje się w strefie płatnego parkowania o najniższych stawkach opłat obowiązujących wyłącznie w dni robocze:

- 3,00 zł za 1. godzinę postojową;
- 3,10 zł za 2. godzinę postojową;
- 3,30 zł za 3. godzinę postojową;
- 3,00 zł za 4. i każdą kolejną godzinę postojową.

Bezpłatne przejazdy

W związku z wojną na Ukrainie uchodźcy mogą bezpłatnie korzystać z komunikacji miejskiej we Wrocławiu. Pasażerowie muszą posiadać dokument potwierdzający ich wjazd na terytorium Polski po 24 lutego. Zarządzenie obowiązuje do 31 marca.

Pozimowe dziury ZDiUM łąta na gorąco

Ponad 8,3 mln zł – tyle Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta zaplanował w tym roku na naprawy cząstkowe jezdni, chodników i ścieżek rowerowych. Od miesiąca wykonuje te naprawy przy użyciu mas do łątania na gorąco, których produkcje wznowiły otaczarnie.

Otaczarnie to zakłady produkujące masy bitumiczne używane do naprawy dróg. W miesiącach zimowych – ze względu na niskie temperatury – miały przerwę technologiczną. Dlatego od grudnia do lutego łątanie ubytków w jezdniach odbywa się za pomocą masy na zimno. – Zabezpieczanie ubytków tym sposobem ma charakter tymczasowy, nie jest to technologia trwała – tłumaczy Ewa Mazur ze ZDiUM. – Chodzi o zaczopowanie rozległej dziury do momentu, kiedy będzie można wykonać łątanie masą na gorąco – podkreśla. Ta metoda polega z kolei na wyrównaniu powierzchni ubytku do formy prostokątnej i wstawienie łąty. Przez ostatni miesiąc ZDiUM wystawił swoim podwykonawcom ponad 200 zleceń na naprawy ubytków o łącznej o powierzchni 5583 mkw.

100 razy lód i woda

Jak powstają dziury? Częstotki wody wnikają w głąb warstw

Naprawa jezdni na ul. Czekoladowej, alternatywnej dla Karkonoskiej w dojeździe na Bielany Wr.

drogowych przez mikroszczeliny, gdzie następnie zamarzają i odmarzają. – W sezonie zimowym dochodzi do tego nawet ponad 100 razy – podkreśla Ewa Mazur. – A im starsza nawierzchnia, tym mniej szczelna i bardziej podatna na tworzenie się ubytków.

Planowane przez ZDiUM remonty ubytków:

17 marca

- ul. Brodnicka przy Hławskiej
- ul. Mościckiego – od Topolowej do Ziemniaczanej

18 marca

- ul. Grudziądzka
- ul. Mościckiego od Ziemniaczanej do Topolowej strona prawa

19 marca

- ul. Bierutowska przy nr. 7
- ul. Inżynierska – od Pierwiosnkowej do al. Pracy
- ul. Januszowicka/Jaworowa
- ul. Komandorska nr 23-27 skrzyżowanie z ul. Studzienną
- ul. Krasickiego
- ul. Pabianicka/Komandorska
- ul. Serbska
- ul. Studzienna/Komandorska

- ul. Źródłana nr. 30 – likwidacja wysepki

21 marca

- ul. Chińska – od Koreańskiej do Birmańskiej
- Rynek
- ul. Wyszyńskiego – róg ul. Sienkiewicza

22 marca

- ul. Birmańska – od Chińskiej do Mościckiego

Zgłoszenia ubytków w pasie drogowym ZDiUM przyjmuje 24/7 pod nr. 19 501 i e-mailem: zgloszenia@zdiu.wroc.pl.

Anna Aleksandrowicz

Rakietowa łączy się ze Żwirki i Wigury

MACIEJ GRZYBEK / ZDIUM

Prace budowlane powinny zakończyć się w czerwcu 2022 roku

Na Muchoborze Wielkim budują łącznik ul. Rakietowej z ul. Żwirki i Wigury. Wnioskowali o to radni Muchoboru Wielkiego i samorządowcy z Kątów Wrocławskich.

– W ostatnich latach w sposób znaczący wzrosło natężenie ruchu kołowego i pieszego na drodze powiatowej – ul. Chłopskiej w miejscowości Smolec, która łączy gminę Kąty Wrocławskie z Wrocławiem – wyjaśnia Ewa Mazur z Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta. – Natężenie jest szczególnie odczuwalne na Muchoborze Wielkim, gdzie w dni robocze tworzą się zatory, powodując znaczne utrudnienia w komunikacji samochodowej i autobusowej.

Od strony ul. Żwirki i Wigury wykonany już został nasyp pod bocznice kolejową. Prowadzone są prace brukarskie. Zakończona jest stabilizacja gruntu pod układanie warstw drogowych jezdni. Od ul. Rakietowej trwają prace odwodnieniowe. Na finiszu znajdują się roboty na obiekcie inżynierskim na kanale Ługowina. Koszt tej inwestycji to prawie 6,5 mln zł. Generalny wykonawca to firma Berger Bau Polska.

Piotr Bera

Inwestycje

Zmiany w ruchu dla kierowców na ulicy Długiej

Kierowcy jadący z Popowic w stronę centrum mogą już korzystać z wyremontowanego południowego pasa na ul. Długiej, drogowcy przenieśli się na północny pas, który został zwężony w kierunku ul. Starogroblowej. Zmiany te spowodowane są budową nowej linii tramwajowej przez Popowice.

Prace na ul. Długiej, gdzie jeszcze w tym roku pojedzie tramwaj przez Popowice, idą pełną parą. Nowa trasa tramwajowa połączy torowisko przy mostach Mieszczkańskich z tym na ul. Milenijnej. Pobiegnie przez ulice: Dmowskiego, Długą, Starogroblową i Popowicką. Nowe torowisko będzie mieć blisko 4 km.

Południowy pas gotowy

Od skrzyżowania ul. Długiej z ul. Inowrocławską do mostu Dmowskiego położono nową nawierzchnię (na 400-metrowym odcinku). Dlatego w piątek wieczorem (11 marca) zmieniła się organizacja ruchu.

– Kierowcy jadący z Popowic do centrum miasta korzystają teraz z południowego pasa ul. Długiej. Do tej pory był on zamknięty ze względu na remont – tłumaczy Krzysztof Świercz z Wrocławskich Inwestycji. Wcześniej przebudowano tutaj sieci podziemne, jest chodnik

Nowa nawierzchnia na południowym pasie ul. Długiej jest już dostępna dla kierowców, trwają też prace nad budową trasy rowerowej

– Jesteśmy na etapie przygotowania tej

inwestycji do oddania. Prace będą jednak trwać nadal. Chodzi o montaż sygnalizacji świetlnej. Po oddaniu jezdni południowej wykonawca przeniósł się na pas północny. Tam jezdnia została zwężona w kierunku ul. Starogroblowej – dodaje Krzysztof Świercz.

Tramwaj przez Popowice pojedzie w tym roku

Współfinansowana z Unii Europejskiej inwestycja zostanie ukończona w tym roku. Łączny koszt budowy tramwaju przez Popowice to ok. 222 mln zł. Zakłada się, że pierwszy tramwaj

pojedzie przez nowe torowisko pod koniec tego roku.

Co już zostało zrobione?

– Musieliśmy wcześniej przebudować fragment ul. Długiej na wysokości wiaduktu. Teraz trwają prace na skrzyżowaniach ulic Popowickiej z Wejherowską i Białowieską. Na ul. Starogroblowej drogowcy działają przy budowie trasy rowerowej, tak samo jest na skrzyżowaniu ul. Dmowskiego z Jagiełły – wylicza rzecznik prasowy Wrocławskich Inwestycji.

Wzmacniany jest także most Dmowskiego. Środkowa konstrukcja przeprawy została już podniesiona i zabetonowana.

– Gdy osiągnie pełną wytrzymałość, to będziemy mogli przystąpić do budowy torowiska tramwajowego – podkreśla Świercz.

Przepięto też kanał ściekowy o średnicy 1,2 m na skrzyżowaniu ulic Milenijnej i Popowickiej, co blokowało m.in. powrót tramwajów na Kozanów. W ciągu kilku najbliższych tygodni wozy MPK wrócą na swoje trasy.

Piotr Bera

Powstaje nowy most we Wrocławiu nad rz. Oławą

Aleja Wielkiej Wyspy to łącznie 3 km nowej drogi, która będzie w znacznej części przebiegać nad rzekami Odrą i Oławą oraz ich dolinami. Powstały już podpory nowego mostu.

Przeprawa nad Oławą będzie mieć 350 m długości, a nad Odrą 700 m i zostanie jednym z najdłuższych wrocławskich mostów. Powstanie również 12,5 km chodników oraz 9,5 km ścieżek rowerowych. Prace mają zakończyć się w 2023 r. Łączny koszt inwestycji to 234 mln zł.

Postęp przy budowie AWW

Obecnie powstaje ustrój nośny mostu nad rzeką Oławą. Niebawem pojawią się szalunki i zbrojenie. Stalowe elementy konstrukcyjne przyjadą do Wrocławia z Zagłębia Dąbrowskiego. Wzmocniono już grunt pod most nad Oławą, pojawiły się podpory. – Jednocześnie trwają prace

związane z budową najazdu na most od strony ul. Krakowskiej. Powstają elementy konstrukcyjne, w tym wiadukt nad ul. Wilczą – mówi Krzysztof Świercz z Wrocławskich Inwestycji.

Z drugiej strony, od Biskupina w kierunku Odry, powstaje nasyp pozwalający dojechać do przeprawy budowanej nad tą rzeką. Żeby rozpocząć budowę mostu nad Oławą, wcześniej zlikwidowano stary gazociąg znajdujący się na wysokości Kładki Siedleckiej. Gazociąg przepięto i schowano pod ziemią.

Nowa ulica Wilcza

Pod nowym kilkudziesięciometrowym wiaduktem będzie przebie-

gać ul. Wilcza, znajdująca się przy działkach rekreacyjnych. Położono już część chodnika i wykonano korytowanie pod jezdnię.

Tuż obok, na ul. Krakowskiej, w ciągu kilku tygodni powinna zostać położona nawierzchnia na łącznicy prowadzącej na sam wjazd na Aleję Wielkiej Wyspy. Wkrótce asfalt pojawi się po drugiej stronie inwestycji. – Masę bitumiczną położymy na pierwszym odcinku ul. Dembowskiego. Powinno to nastąpić już w kwietniu – dodaje Świercz.

Trwają też przygotowania pod budowę nowej drogi rowerowej.

Piotr Bera

Wzmocniono grunt pod most nad Oławą i pojawiły się podpory

Z miasta

Na wrocławskim lotnisku lotów jak przed pandemią

Nowy rozkład lotów we wrocławskim porcie lotniczym wchodzi w życie 27 marca. Na tegoroczne lato pasażerowie mają do wyboru 84 kierunki, to m.in. Wenecja, Turyn, Oslo, Malta czy Split. W tym roku mija także dekada od otwarcia w naszym mieście nowoczesnego terminalu pasażerskiego.

– Siatka połączeń na lato 2022 jest zbliżona do czasów sprzed pandemii. Obserwujemy znoszenie ograniczeń dla podróżnych, co pozwala przewoźnikom przywracać połączenia, zwiększać liczbę rejsów i uruchamiać nowe kierunki – mówi Dariusz Kuś, prezes Portu Lotniczego Wrocław.

Na południe i nie tylko

W nowym rozkładzie lotów są cztery nowości w ofercie przewoźników niskokosztowych: Sztokholm–Arlanda, Wenecja–Treviso, Turyn oraz Oslo–Gardermoen. Pierwsze trzy kierunki wprowadzają linie Ryanair, a ostatnią – Norwegian.

Duży wybór mają podróżni czekający na kierunki południowe. W nowym rozkładzie zwraca uwagę aż 9 połączeń do Włoch, 5 do Hiszpanii (w tym Alicante, Barcelona Girona czy Lanzarote w archipelagu Wysp Kanaryjskich) oraz trzy do Grecji (w tym Ateny, Kreta Chania i Korfu). Wśród innych typowo wakacyjnych kierunków znajdują się m.in. Malta, dwa miasta w Chorwacji – Zadar i Split, a także Podgorica (Czarnogóra),

W tym roku z wrocławskiego lotniska będzie można polecieć do lubianego przez Polaków Splitu

Burgas (Bułgaria), Pafos i Larnaka (oba na Cyprze) czy gruzińskie Kutaisi.

Do miast w Europie

W nowej siatce znajduje się także 13 połączeń do Wielkiej Brytanii, 2 do Irlandii, jak również Paryż, Bruksela, Oslo (latają tam z Wrocławia zarówno linie

Ryanair, jak i Wizz Air), Reykjavik, Dortmund czy Eindhoven. Siatka międzynarodowych połączeń tanich linii z Wrocławia obejmuje łącznie 20 krajów.

W sezonie letnim pasażerowie wrocławskiego lotniska mają również do dyspozycji około 95 rejsów tygodniowo do miejsc przesiadkowych, w tym

tych największych w Europie: Frankfurtu, Monachium, Düsseldorfu czy Amsterdamu. Listę kierunków międzynarodowych uzupełniają Kopenhaga oraz Zurych.

Także w kraju

W sezonie letnim pasażerowie wrocławskiego lotniska będą

też mieli do dyspozycji kierunki krajowe obsługiwane przez przewoźnika niskokosztowego (Ryanair) – Olsztyn–Mazury oraz Gdańsk. – Cieszymy się z obu tych kierunków. Są bardzo atrakcyjne dla osób planujących wiosną i latem wypoczynek w Polsce. A Trójmiasto to kierunek interesujący zarówno dla turystów, jak i dla osób podróżujących do tej metropolii w innych celach – dodaje Przemysław Myszakowski, wiceprezes Portu Lotniczego Wrocław. Do Warszawy pasażerowie będą mieli do dyspozycji 6 rejsów dziennie.

10 lat minęło

Port Lotniczy Wrocław to jedno z największych i najważniejszych lotnisk w Polsce. W tym roku mija pełna dekada od otwarcia nowoczesnego terminalu na wrocławskim lotnisku. Prace przy jego budowie rozpoczęły się w roku 2009. W 2014 roku lotnisko po raz pierwszy obsłużyło ponad 2 mln pasażerów rocznie, cztery lata później liczba podróżnych przekroczyła 3 mln, a w 2019 już 3,5 mln.

Redakcja

Straż Miejska sprawdza, czym palimy w piecu

Nie tylko osobiście, ale także z powietrza – tak strażnicy miejscy sprawdzają, czy wrocławianie nie zanieczyszczają powietrza, paląc np. śmieci. Zobacz, gdzie pojawią się w tym tygodniu.

Od 23.10 do końca roku 2021 za pomocą dronów skontrolowano 2843 kominy, pobrano 592 próbki i wykryto 33 nieprawidłowości. W sumie od początku sezonu grzewczego do 4 lutego 2022 r. kontrole z powietrza objęły 5046 kominów, z których pobrano 16 438 próbek, wykrywając 115 nieprawidłowości. Z powietrza w ostatnich miesiącach skontrolowano także 54 ogródki działkowe (to blisko 500 ha).

Tylko w tym roku przeprowadzono ponad 2 tys. kontroli dronem

Strażnicy miejscy w najbliższych dniach planują pojawić się na kolejnych wrocławskich osiedlach.

- 17.03: Sołtysowice, Huby
- 18.03: Jagodno, Psie Pole–Zawidawie
- 19 i 20.03: Osobowice–Rędzin

– Działania kontrolne planujemy, biorąc pod uwagę liczne zgłoszenia od mieszkańców, którzy mają dość trucia przez nieodpowiedzialnych sąsiadów. Publikując informacje o miejscach, które odwiedzimy, uświadamiamy „trucielom”, że do nich dotrzemy i wyciągniemy konsekwencje. Oczywiście nie oznacza to, że nie pojawimy się w innych rejonach miasta – wyjaśnia Waldemar Forsyjak.

Strażnicy miejscy, dokonujący kontroli, posiadają pisemne

upoważnienia prezydenta Wrocławia. Mają prawo do wstępu na teren nieruchomości, na której prowadzona jest działalność gospodarcza, przez całą dobę, a do lokali prywatnych w godz. 6–22. Mieszkańcy nie mogą odmawiać przeprowadzenia kontroli, gdyż grozi za to odpowiedzialność karna.

Podczas pomiarów strażnicy mogą pobrać próbki popiołu. Sprawdzają także kategorię pieca i na urządzeniach, które należy wymienić, zostawiają specjalne naklejki. Jeżeli podejrzewasz, że ktoś spala w piecu niedozwolone substancje, zgłoś to pod całodobowym numerem 986 lub na stronie l.wroclaw.pl/formularz.

Redakcja

Sezon na rower – odkurz własny, wypożycz miejski

Pogoda zaczyna sprzyjać rowerzystom. Są oczywiście tacy, którzy jeżdżą własnym rowerem przez cały rok, ale użytkownicy wypożyczalni Nextbike zimą mają do dyspozycji tylko 665 jednośladów. Od marca jest ich już jednak ponad 2000, w tym cargo, tandemy, elektryczne i dla dzieci.

Miniony rok zakończył się rekordową liczbą wypożyczeń rowerów miejskich. Skorzystano z nich ponad 2 mln razy. – Liczymy na to, że również w tym roku wrocławianie przesiądą się na Wrocławski Rower Miejski, który ma w naszym mieście 220 stacji – mówi Urszula Jagielnicka z Biura Zrównoważonej Mobilności Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Wiosną pełną parą

Wrocławianie przestają traktować rower jako sezonowy środek transportu, dlatego system wypożyczania rowerów miejskich od 3 lat działa również zimą. Wiosną ruszyła pełną parą. Od marca do listopada na mieście będzie 2265 rowerów miejskich. Będą wśród nich też rowery nietypowe, takie jak: tandemy, rowery cargo, rowery elektryczne (od maja), handbike, składaki i rowerki dziecięce.

Wszystkie rowery niestandardowe należy wcześniej zarezerwować. Następnie wybrany pojazd zostanie dostarczony do wskazanej przez użytkownika stacji, z której będzie można go

Wiosną na ulice Wrocławia wyjedzie 2265 jednośladów, w tym 65 tzw. rowerów nietypowych

odebrać. Co ciekawe, handbike można wypożyczyć za darmo do 72 godz., a rowerek dziecięcy do 48 godz. Za wypożyczenie cargo zapłacisz za cztery pierwsze godziny (2,5 zł/godz.) kolejne 20 godzin jest za darmo, potem znów 2,5 zł za godzinę. Za elektryka podobnie, ale cena za godzinę to 5 zł.

– Jeżdżę rowerem miejskim przez cały rok – mówi Ola, która studiuje we Wrocławiu. – To najtańszy i najszybszy sposób na poruszanie się po mieście. Szczególnie w godzinach szczytu, mogę dojechać na zajęcia czy na zakupy szybciej niż samochodem. Ciekawa opcja to jazda przez 20 min za darmo. Dzięki temu moż-

na poruszać się na krótsze odległości nie płacąc złotówki.

Jak to działa?

Aby korzystać z roweru miejskiego, najwygodniej zainstalować aplikację. Można także wypełnić formularz na stronie wroclawskirower-

wer.pl/rejestracja. Aby usługa wypożyczalni była aktywna, należy wpłacić 10 zł i zawsze utrzymywać takie saldo na koncie. Po rejestracji i opłacie otrzymasz SMS z numerem PIN, który jest niezbędny do dalszego korzystania z wypożyczalni. Potem wybierasz rower, skanujesz kod QR umieszczony na rowerze lub wpisujesz numer roweru i wypożyczasz rower. Wypożyczenie jest też możliwe przez Centrum Kontakt pod numerem 71 738 11 11, które jest czynne całą dobę. Przez pierwsze 20 min korzystamy z roweru bezpłatnie, kolejne 40 min to opłata 2 zł, a za każdą następną rozpoczętą godzinę zapłacimy 4 zł/h.

Aplikacja Nextbike daje możliwość szybkiego wypożyczenia roweru, sprawdzenia lokalizacji stacji, zrobienia rezerwacji wybranego środka transportu oraz sprawdzenia stanu konta. Jest dostępna na wszystkie systemy operacyjne: Android, iOS i Windows Phone.

Michał Kurowicki

Więcej na www.wroclawskirower.pl

Posprzątajmy świat... jeśli nie cały, to wokół siebie

Akcja sprzątania w ubiegłym roku zgromadziła wielu chętnych

Wrocławski Ekosystem zachęca do wiosennego sprzątania miasta i zgłaszania organizowanych akcji. Bezpłatnie rozda worki, rękawiczki oraz odbierze zebrane śmieci.

Zorganizować akcję sprzątania mogą wszyscy. Zarówno placówki oświatowe, jak i grupy sąsiadów czy znajomych. Wystarczy wysłać zgłoszenie na adres ekosystem@ekosystem.wroc.pl, a firma zapewni wsparcie.

– Zachęcamy wszystkich do udziału w akcjach sprzątania. Im więcej osób, tym więcej zebranych śmieci – mówi Dorota Witkowska, rzecznik prasowy Ekosystemu. – Organizatorom bezpłatnie przekazemy worki na różne rodzaje odpadów i rękawice. Odbierzemy też wszystkie zebrane śmieci w umówionym terminie i miejscu – dodaje Witkowska.

W treści wiadomości należy podać:

- termin i miejsce sprzątania;
- orientacyjną liczbę osób uczestniczących w akcji;
- termin i miejsce odbioru odpadów po zakończonej akcji – musi do niego prowadzić ogólnodostępna droga dojazdowa;
- osoby do kontaktu i ich numery telefonów;
- nazwę, adres i numer placówki oświatowej (gdy jest organizatorem).

Worki i rękawice będą do odbioru w ustalonym terminie w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) przy ul.

K. Michalczyka 9 od pon. do pt. w godz. 8-17 oraz w sb. w godz. 8-16.

W marcu we Wrocławiu planowanych jest kilka akcji sprzątania świata. Zobacz, gdzie możesz dołączyć:

- 19.03, godz. 11-14, ulice Pszczyńska, Świątnicka, Gliwicka – Księża Małe
- 26.03, godz. 11-15, Klin Żmigródzki – Poświęckie Sprzątanie Świata
- 26.03 – Jaz Opatowicki.

Bartosz Moch

Więcej na www.ekosystem.wroc.pl

Twój podatek buduje miasto

Chcesz, żeby twój podatek rozwijał Wrocław? Rozlicz go w jednym z wrocławskich urzędów skarbowych. Bo im więcej dochodów z PIT dla miasta, tym więcej inwestycji zrealizowanych w kolejnych latach. Dodatkowo, jeśli rozliczasz się tutaj z fiskusem, możesz korzystać ze zniżek i bezpłatnych wejść do wielu atrakcji. Do 2 maja jest czas, by złożyć roczną deklarację PIT.

Dla porównania – to równowartość kwoty pozwalającej na zakup 205 nowych tramwajów, wybudowanie 9 nowych tras, takich jak drugi etap budowy obwodnicy Leśnicy lub realizację 4 inwestycji, takich jak TAT na Nowy Dwór. Marcin Urban, skarbnik Wrocławia, tłumaczy, że wraz z wejściem w życie nowych, niekorzystnych przepisów Polskiego Ładu, zmienia się również sposób naliczania samorządom dochodów z PIT.

1,47 mld złotych tyle w tym roku, w wyniku zmian podatkowych zawartych w Polskim Ładzie, Wrocław otrzyma z PIT. W zeszłym roku było to ponad 1,68 mld złotych.

Buduj miasto

Pieniądze z PIT stanowią 27 proc. wszystkich dochodów Wrocławia.

– Tylko względem zeszłego roku, dochody z PIT będą niższe o ok. ćwierć miliona złotych. Mamy na-

– Rozliczenie PIT we Wrocławiu, w miejscu zamieszkania i zameldowania, to forma lokalnego patriotyzmu. Wykorzystujemy te pieniądze na bieżące utrzymanie miasta, czyli między innymi komunikację miejską, budowy i remonty dróg, sprzątanie miasta czy prowadzenie szkół oraz przedszkoli – mówi Jacek Sutryk, prezydent Wrocławia.

Piotr Celeban: – Jestem częścią tego miasta. Wrocław zawsze będzie mi się kojarzył ze zwycięstwami

Rozliczaj się we Wrocławiu

Ty też tworzysz Wrocław!

Płacąc podatki, pomagasz nam pomagać.

#RozliczPIT

dzię, że wpływy związane z nowo zarejestrowanymi podatnikami we Wrocławiu częściowo zrekomensują straty wywołane przez Polski Ład. Rozliczając PIT we Wrocławiu, wspieramy rozwój miasta – mówi Marcin Urban.

Ty też tworzysz Wrocław

Miasto przygotowało kampanię promocyjną, zachęcającą mieszkańców do rozliczenia PIT we Wrocławiu. Na billboardach i miejskich wyświetlaczach pojawiają się znane twarze – Alicja Tchórz, mistrzyni Europy w pływaniu, prof. Alicja Chybicka, wokalistka Anna Maria Mbayo, prof. Marcin Drąg i Piotr Celeban, legenda piłkarskiego Śląska.

To tu mieszkają, pracują, studiują, zakładają rodziny, realizują swoje pasje – po prostu żyją i tworzą Wrocław.

Prof. Marcin Drąg, naukowiec i nauczyciel akademicki, wybrał Wrocław, bo wielkim bogactwem miasta jest tutejsze środowisko badawcze. – To dzięki moim ko-

legom i koleżankom naukowcom oraz naszym studentom możemy prowadzić badania na światowym poziomie i dokonywać przełomowych odkryć badawczych – wyjaśnia.

Mistrzyni Europy Alicja Tchórz przyjechała do Wrocławia w 2011 r. – Od tego czasu osiągam swoje największe sukcesy. Startowałam na igrzyskach olimpijskich i dwukrotnie zdobyłam mistrzostwa Europy. Lubię tu nie tylko

Rozlicz się we Wrocławiu

rozlicz PIT we Wrocławiu

PIT wrocławiu

prof. Alicja Chybicka
lekarka, senator RP

Siłą Wrocławia są jego mieszkańcy

www.wroclaw.pl/pit

Wrocław miasto spotkań

trenować, ale i żyć – uśmiecha się pływaczka.

Dlaczego Wrocław? – Nie przez przypadek we Wrocławiu powstał Przylądek Nadziei, klinika, w której dzieci chore na nowotwory walczą o swoje życie. Siłą Wrocławia jest moc jego mieszkańców – zaznacza prof. Alicja Chybicka, senator RP.

Wtórkuje jej Piotr Celeban: – Jestem częścią tego miasta – mówi

piłkarz. – Wrocław zawsze będzie mi się kojarzył ze zwycięstwami, szczególnie ze zdobyciem mistrzostwa Polski. Pamiętam rzeszę kibiców, którzy witali nas na wrocławskim Rynku. Teraz zajmuję się trenowaniem piłkarskiej młodzieży Śląska Wrocław.

Natomiast dla wokalistki Anny Marii Mbayo Wrocław to śpiew i muzyka gospel. – To tutaj mogę realizować swoje pasje, a także uczyć kolejne pokolenia niezwykle

uzdolnionych, kreatywnych muzyków – opowiada.

Coraz więcej podatników

Według danych Izby Administracji Skarbowej, w zeszłym roku było we Wrocławiu ok. 530 tys. czynnych podatników PIT. W ciągu ostatnich 5 lat przybyło aż 130 tys. osób, które rozliczają podatek we wrocławskich urzędach skarbowych. Dla porównania, we Wrocławiu miesz-

ka około 641 tys. osób (dane GUS z czerwca 2021 r.).

Dane MPWiK wskazują jednak, że we Wrocławiu może mieszkać nawet 825 tys. osób.

Miasto zachęca do rozliczania podatku we Wrocławiu – zmiana urzędu skarbowego na wrocławski jest szczególnie ważna w przypadku osób, które przyjechały do Wrocławia na przykład do pracy.

Nasz Wrocław – 9 bezpłatnych atrakcji

Po potwierdzeniu faktu rozliczenia podatku w stolicy Dolnego

Śląska, można korzystać z pakietu zniżek i bezpłatnych wejść do wrocławskich atrakcji: aquaparku, ZOO Wrocław, Hydropolis, Visitor Center Hali Stulecia, pływalni Orbita, CH Zajezdnia, Tarczyński Arena Wrocław oraz na mecze Panthers Wrocław i piłkarskiego Śląska. Użytkownicy programu Nasz Wrocław mają również możliwość dodania do swojego konta wirtualnej karty bibliotecznej.

Nasz Wrocław jest również kluczowym kryterium w rekrutacji do szkół podstawowych. Posiadanie aktywnego statusu podatnika jest równoznaczne z otrzymaniem 50 punktów w rekrutacji. Konto w miejskim programie założyło już blisko 200 tysięcy użytkowników.

Jak złożyć zeznanie podatkowe?

Podobnie, jak w poprzednich latach, najprostszą formą złożenia rozliczenia jest skorzystanie z usługi Twój e-PIT. Po zalogowaniu się do e-Urzędu Skarbowego na stronie podatki.gov.pl. wybierz Twój e-PIT. Dane w deklaracji przygotowywane są automatycznie, na podstawie PIT 11,

wysłanych przez pracodawców. Online możemy również zmienić adres zamieszkania i wybrać wrocławski urząd skarbowy, a także przekazać 1 proc. podatku.

Twój e-PIT działa przez całą dobę i można z niego korzystać na dowolnym urządzeniu podłączonym do internetu. Papierową deklarację podatkową można też złożyć bezpośrednio w budynkach urzędu skarbowego lub wysyłając PIT pocztą.

rozliczenie PIT-u to oszczędności

wrocławskie atrakcje za darmo!

Seniorze, zadbaj o swoją formę

Joga, pilates, salsa, brydż, warsztaty plastyczne i spacer po Wrocławiu – to wszystko czeka na seniorów w ramach darmowych zajęć organizowanych przez radę osiedla Biskupin-Sępólno-Dąbie-Bartoszowice i Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego. Zajęcia zaplanowano na 7.04-12.05 w klubie osiedlowym Gniazdo przy ul. Potebni 41. Zgłaszać można się do 22 marca, dzwoniąc pod nr tel. 574 400 057. Zajęcia będą odbywać się w czwartki o godz. 17.30.

Remont chodnika na Karłowicach

Trwa przetarg na opracowanie projektu naprawy chodników przy ul. Grudziądzkiej od nr. 55 do nr. 91. To kolejna inwestycja, która zostanie zrealizowana z Funduszu Osiedlowego. Projekt powinien być gotowy jeszcze jesienią br. Nierówne, odkształcone i spękanne płyty chodnikowe zostaną zastąpione nawierzchnią wygodną dla mieszkańców i przyjazną dla rosnących obok perełkowców.

Brochów wita wiosnę

Partnerstwo dla Brochowa zaprasza mieszkańców do przygotowania kukły symbolizującej przemijanie. Zgodnie z tradycją, Marzanna wyprawiana była poza granicę wsi i tam palona bądź topiona. Brochowianie od kilku lat, dzięki współpracy z 16. Wrocławską Wodną Drużyną Harcerską GERONIMO, wyprawiają Marzannę w rejs po stawie w parku Brochowskim. Tak będzie i w tym roku, pożegnanie zimy zaplanowano na 19 marca na godz. 11.30. Najpierw kolorowy pochód, a o godz. 12 – rejs. Kukła może być zrobiona z materiałów naturalnych (słoma, drewno, sznurek, płótno), wzrost do 60 cm. Po rejsie wraca z mieszkańcami do domu. Więcej na: l.wroclaw.pl/brochow-wita-wiosne.

BIEŃKOWICE

Nowa zjeżdżalnia z przeplotniami linowymi

Podwójna huśtawka z bocianim gniazdem, wirujący kociołek, bujak na sprężynie typu samolot, układanka obrotowa – plac zabaw w parku Bieńkowickim przy ul. Ziemniaczanej do wakacji zmieni się nie do poznania.

Zarząd Zieleni Miejskiej we Wrocławiu rozstrzygnął przetarg na metamorfozę placu zabaw – prace już się rozpoczęły.

– Na razie nie widać działania na miejscu, ponieważ wykonawca buduje nowe urządzenia – informuje Marek Szempliński z ZZM. – Należy się spodziewać, że do wakacji zostaną zamontowane – dodaje.

Dla młodszych i starszych

Plac zabaw po dwóch stronach głównej alejki parkowej ma być wyposażony zarówno z myślą o dzieciach młodszych, jak

Odnowiony plac zabaw w parku Bieńkowickim powinien ucieszyć młodsze i starsze dzieci

i starszych. Główną atrakcją będzie zestaw zabawowy ze zjeżdżalnią i przeplotniami linowymi. Pojawi się też podwójna huśtawka z bocianim gniazdem i siedziskiem, a także urządzenia do ujeżdżania i kręcenia

się, takie jak bujak na sprężynie typu samolot i wirujący kociołek.

Postawione zostaną siedzenia z bali, płotki drewniane, ławki. Dodatkowo ZZM dosadzi drzewa.

Ponad 300 tys. zł

Inwestycja powstaje w ramach Funduszu Osiedlowego i kosztuje ponad 300 tys. zł.

Redakcja

MAŚLICE

Żyłetki maślickie zostały upamiętnione

Na Maślicach powstała kolejna tablica ścieżki historyczno-przyrodniczej osiedla. Przeczytamy na nich o parku Świetlików, w okolicy ul. Koziej znajdziemy tablicę poświęconą wzgórzom. Najnowsza stanęła blisko skrzyżowania ulic Brodniczej z Pasieczną i przedstawia historię tzw. żyłek maślickich.

Stare poniemieckie uliczki: Hოდowlana/Heidehof (dwór na błoni), Nasienna/Grünerhof (zielony dwór), Pasieczna/ Wiesenhof (ławkowy dwór), Sadownicza/Gartenheim (dom ogrodowy) tworzyły osiedle bliźniaków o charakterystycznym kształcie podobnym do żyłek, domy skupione były wokół ślepych uliczek zakończonych z obu stron półkolistymi placami.

Dzisiaj charakterystyczne żyłki już nie wyróżniają się tak na mapach, zdjęciach lotniczych czy satelitarnych, utonęły wśród nowszej zabudowy, która zaczęła otaczać je pod koniec ubiegłego stulecia. Same domy tworzące to małe osiedle też się zmieniły, ich powojenni lokatorzy od lat upięk-

szają je według własnego gustu, modernizują, ocieplają, rozbudo-

wują, wymieniają stolarkę okienną, pokrywają dachy. Teraz na pal-

Warto podążać ścieżką historyczno-przyrodniczą wokół Maślic

cach jednej ręki można policzyć domy, które zachowały większą część swojego oryginalnego wyglądu sprzed 87 lat. Każdy bliźniak z historycznego osiedla miał w domu własną studnię o głębokości 3 m z czystą krystaliczną wodą oraz kocioł do prania.

By upamiętnić tzw. żyłki maślickie, powstała tablica, której autorem treści jest mieszkaniec osiedla Jacek Myszkowski, a tablicę wykonał Piotr Stawowy. Rada Osiedla Maślice zaangażowała się w projekt i uzyskała pozytywną decyzję o lokalizacji od ZDiUM. Zaś mieszkańcy już planują kolejne punkty ścieżki i spacyery jej trasą.

Paulina Czarnota

Dla mieszkańca

BARDO

Miasto cudów i sekretnej receptury pierników

Malownicze Bardo, jedna z najstarszych miejscowości Dolnego Śląska, promuje się hasłem „Miasto Cudów” i nie ma w tym grama przesady. Ma to związek z objawieniami Matki Bożej na tym terenie, uzdrowieniami oraz kultem Cudownej Figurki Najświętszej Maryi Panny.

Pierwsza wzmianka o grodzie na przełomie Nysy Kłodzkiej pochodzi z XI w. z kroniki czeskiego dziejopisa Kosmasa. Od XIV w. (aż do roku 1810) miasto należało do zakonu cystersów i oni mieli największy wpływ na jego rozwój. Ze względu na położenie Bardo nazywane jest wrotami do ziemi kłodzkiej, kwitło jako ośrodek handlowy.

Objawienia Matki Bożej

Od średniowiecza Bardo jest znane jako miejsce kultu maryjnego i cel licznych pielgrzymek. Jego początki wiążą się z objawieniem Matki Bożej, która według legend ukazała się młodemu mężczyźnie i poleciła wykonanie swojej figurki. Cudowna figurka Matki Bożej Bardzkiej jest najstarszą drewnianą romańską rzeźbą na Dolnym Śląsku i najcenniejszym zabytkiem Barda. Według specjalistów powstała na początku XII w. Od wieków uchodzi za patronkę miasteczka, które chroni przed kataklizmami.

Do dzisiaj Bardo znajduje się na mapie najważniejszych sanktuariów maryjnych w Polsce. Jego centrum jest właśnie bazylika mniejsza pod wezwaniem Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny. Świątynia została wzniesiona w latach 1686–1704 przez cystersów z Kamieńca Ząbkowickiego. Kościół w Bardzie zaprojektowany został prawdopodobnie przez architekta Quadro. Wota na ścianach sanktuarium to dowody wdzięczności za łaski złożone przez tysiące wiernych.

Budowla z małymi zmianami przetrwała do naszych czasów i imponuje rozmachem. Ma 54 m

UMIG BARDO, BARDZKIE PIERNIKI FABRYKA MAGDALENA TOPOLANEK

Tradycję piernikarską w Bardzie kontynuuje Fabryka Magdaleny Topolank

długości, 26 m szerokości, pomieści blisko 5 tys. osób. Z surową bryłą kontrastuje bogaty wystrój wnętrza. Uważana jest za jedną z najpiękniejszych świątyń barokowych na Dolnym Śląsku. W części chóralnej bazyliki znajduje się arcydzieło autorstwa mistrza Eberharda. Instrument o rozpiętości 50 głosów ma 3567 piszczałek, a bogatą rokokową dekorację wykonał znakomity snycerz Henryk Hartman.

Innym miejscem kultu maryjnego jest sanktuarium na Bardziej Górze, gdzie Matka Boża objawiła się w roku 1400. Pamiątką tamtego wydarzenia jest odcisk stopy Maryi zostawiony w kamieniu.

Cud Sudetów

W Bardzie można wybrać się na spływ pontonem lub kajakiem wzdłuż Przełomu Bardzkiego. To

środkowy, najbardziej malowniczy odcinek Nysy Kłodzkiej o długości 14 km pomiędzy Ławicą (Młynowem) a Bardem. Ze względu na swój urok i historię powstania przełom

#odwiedź

DOLNY ŚLĄSK

ten nazywany jest Cudem Sudetów. Rzeka w tym miejscu przecina Góry Bardzkie kilkoma meandrami. Nysa Kłodzka jest rzeką górską, więc spływ będzie na pewno frajdą dla amatorów sportów wodnych.

Najdłuższe singletracki

Gmina Bardo jest rajem zwłaszcza dla miłośników tras typu singletrack lub dla tych, którzy chcą

spróbować zupełnie innej jakości ścieżek rowerowych. W Bardzie są najdłuższe singletracki na Dolnym Śląsku. Obejmują one obszar 7 gmin Kotliny Kłodzkiej. Na terenie gminy Bardo znajduje się aż 5 pętli: Hrabiowska, Łaszczowa, Wilcza, Kłodzka, Wzgórza Różańcowe. Oprócz singletracków przez górskie tereny prowadzą też trasy rowerowe: Wilczym Wądrożem, Górami Bardzkimi i Złotymi, Cisy, Wokół Kalwarii.

Innego typu wrażenia, chociaż równie pozytywne, czekają na obrywie skalnym w Bardzie. To największe osuwisko w Sudetach, zaś jego górna krawędź jest znakomitym punktem widokowym z panoramą Barda, Przełomu Bardzkiego, Grzbietu Zachodniego Gór Bardzkich i Gór Stołowych z charakterystycznym Szczelińcem Wielkim.

Fabryka miodowych przysmaków

Historia Barda nierozdzielnie łączy się z tradycją piernikarską, która sięga XV w. i łączy się z rozwojem ruchu pielgrzymkowego. Miodowe wypieki były nie tylko przysmakami, ale i formą pamiątki z wyprawy do sanktuarium maryjnego w Bardzie. Swego czasu w miasteczku działało aż 7 fabryk pierników. Do najbardziej znanych należy Fabryka Pierników Roberta Gerlicha, funkcjonująca w XIX w., którą po Gerlichu zarządzał Max Prause. I dzisiaj warto zajrzeć w okolice Rynku. W miejscu fabryki Gerlicha i Prausego działa firma Bardzkie Pierniki Fabryka Magdalena Topolank.

Jak dojechać?

Do położonego ok. 75 km od Wrocławia Barda dojedziemy drogą krajową nr 8 na południe w kierunku Kudowy-Zdroju. Przejazd zajmie godzinę. Pociąg z dworca Wrocław Główny jedzie do Barda Śląskiego około 80–90 minut.

Krzysztof Żegański, burmistrz miasta i gminy Bardo

Bardo to miejsce odwiedzane przez pielgrzymów, całe rodziny, miłośników architektury oraz osoby lubiące aktywnie spędzać czas. Największą popularnością cieszą się spływy pontonowe, trasy singletrack dla rowerzystów i monumentalna bazylika w samym sercu miasta.

W ostatnich latach inwestujemy w infrastrukturę rowerową. Liczymy na to, że wkrótce będziemy mogli pretendować do miana centrum turystyki rowerowej Dolnego Śląska.

Rewitalizujemy obszary zdegradowane. W tym roku rozpoczynamy rewitalizację zabytkowego XVI-wiecznego kamiennego mostu. Inwestycja zwieńczona zostanie niepowtarzalną iluminacją tej charakterystycznej dla miasta perełki architektonicznej, co z pewnością stanie się dodatkową atrakcją wartą zobaczenia.

Bardo to nie tylko wspaniałe widoki. To najdłuższa w Polsce tradycja piernikarska, która odżyła w naszym mieście i oferuje niepowtarzalne walory smakowe.

My wrocławianie

Do Wrocławia uciekały przez trzy dni i trzy noce

Babcia Ludmiła z wnuczkami jechała i szła piechotą do stolicy Dolnego Śląska z Krzywego Rogu na Ukrainie przez prawie trzy dni. Musiały przebyć 1350 km. Rosyjskie bomby spadły na ich miasto już w pierwszy dzień wojny. Teraz mieszkają we Wrocławiu i powoli czują się w nim coraz bardziej swojsko.

Ich życie zmieniło się 24 lutego. Rano babcia Ludmiła miała jak zwykle przygotować dla swojej wnuczki Weroniki śniadanie i zamierzała wyprawić ją do szkoły. Zamiast kolejnego spokojnego poranka, za oknem usłyszały wybuchy. Na składy amunicji, w ich rodzinnym Krzywym Rogu, spadły rosyjskie bomby.

Ruszają do Polski

Ludmiła nie zastanawiała się ani chwili. Nie zamierzała ryzykować życia swojej ukochanej wnuczki. Następnego dnia spakowała, co miała pod ręką. Poszła razem z Weroniką pożegnać się ze swoimi ponad 80-letnimi rodzicami. Spędzili razem kolejną noc. W ostatniej chwili dołączyła do nich druga wnuczka Sofija.

Rano 26 lutego, babcia Ludmiła już z dwiema wnuczkami: Weroniką i Sofiją ruszyły w podróż do Polski, a dokładnie do Wrocławia, gdzie od pół roku w farbryce w Biskupicach Podgórnym pracuje Olga, mama Weroniki.

Rano wsiadły do pojazdu ewakuacyjnego ukraińskiej obrony cywilnej. Na zachód jechało w nim kilkadziesiąt osób. Przed nimi było 1350 km, bo aż tyle jest z Krzywego Rogu do Wrocławia. Już sam dojazd do Lwowa, czyli pierwsze 800 km, zajął im 24 godziny. Przyjechały tam bardzo zmęczone, ale nie było czasu na odpoczynek. Po godzinie szukania znalazły marszrutkę, czyli mały busik, który miał zawieźć je na granicę z Polską.

Prawie się udało. To prawie oznaczało, że kierowca podwiózł je 25 km, do miasteczka Gródek i kazał wysiadać. Można sobie tylko wyobrazić, jak były zmęczone. Pomimo to szły dalej na zachód. Tak jak tysiące innych uciekających przed wojną ludzi.

40 km piechotą do Mościsk

Babcia Ludmiła trzymała za jedną rękę Weronikę, za drugą Sofiję i tak piechotą przeszły 40 km, do miasteczka Mościska. Zajął im to 12 h. Tam udało się znaleźć kierowcę, który podwiózł je ostatni

kawałek, na samą granicę w Szeginiach. Po drugiej stronie była już Polska. Tak blisko, a jednak tak daleko.

Okazało się bowiem, że babcia nie może przejść do Polski ze swoimi wnuczkami. Dziewczynki mogą przekroczyć granicę tylko z mamami. Dlatego musiały poczekać, aż te przyjadą z Wrocławia. Obie mamy, gdy tylko pojawiły się na granicy, przeszły na Ukrainę po swoje dzieci. A za pół godzi-

ny polscy celnicy pozwolili całej grupie, razem z babcią Ludmiłą, wrócić do Polski.

Pozostało im jeszcze 10 h w pociągu z Przemyśla do Wrocławia. 28 lutego wyczerpane do granic możliwości, wysiadły na dworcu kolejowym Wrocław Główny. Prosto stamtąd pojechały do bloku na Karłowicach. Przez następne dwa dni spały. W końcu zmęczenie odpuściło i zaczęły wychodzić – najpierw na spacer wokół blo-

ku. Potem trochę dalej, ale nie za daleko. Zawsze szybko wracały do mieszkania. Bały się nowego miejsca.

Trzy dla siódemki i psa

W mieszkaniu, w którym zamieszkały, jest ciasno. Składa się z trzech pokoi, kuchni i łazienki. Do tej pory jeden pokój wynajmowała Olga, czyli mama Weroniki, ze swoim partnerem Sławkiem. W drugim mieszka inna para

z Ukrainy. W trzecim Michał, Polak, który po wielu latach pracy za granicą, niedawno zdecydował się wrócić do Wrocławia.

Dotąd mieszkali w piątce, ale po przyjeździe babci Ludmiły z wnuczką zrobiło się siedem osób. Po kilku dniach udało się jeszcze ściągnąć z Ukrainy owczarka niemieckiego, ukochaną suczkę Asję. Można powiedzieć, dom emigrantów i uchodźców plus pies. Oni na emigracji w Polsce, a Michał przez wiele lat mieszkał w Anglii i Hiszpanii. W domu ciasno, ale wszyscy rozumieją się świetnie. Starają się sobie pomagać, jak mogą.

Babcia Ludmiła z mamą Olgą i Weroniką były w dawnej zajezdni Dąbie, gdzie uchodźcy wojenni mogą odbierać dary. Dały się tam zabrać dopiero po dłuższych namowach. Wybrały kilka ubrań dla Weroniki, wzięły coś do jedzenia i mycia. Po drodze oglądały Halę Stulecia i pergolę.

Historia dzieje się teraz

Niemal cały czas sprawdzają sytuację wojenną w Ukrainie. Nie mogą uwierzyć, że to dzieje się naprawdę. Przecież wcześniej znały wojnę tylko z filmów. Modlą się, że uda się uratować ich kraj przed atakiem rosyjskiej armii Putina. Są dumne z prezydenta Zeleńskiego, który, tak jak one, pochodzi z Krzywego Rogu.

Raz w tygodniu babcia Ludmiła z Weroniką przygotowują pielmieni, czyli ukraińskie pierogi z mięsem. Niedługo w mieszkaniu będzie ich jeszcze więcej, bo w ciąży jest Oksana, żona Jurija, to para, która wynajmuje trzeci pokój. Zaledwie dwa tygodnie przed wybuchem wojny byli w Ukrainie, żeby się pobrać.

Weronika niedługo zacznie we Wrocławiu naukę w kl. IV. Była już z mamą w szkole na swoim nowym osiedlu. Babcia napisała wiadomość do szkoły w Krzywym Rogu, że dziewczynka szczęśliwie dojechała do Wrocławia. Sama szuka pracy.

Ludmiła z wnuczką Weroniką nie były nigdy we Wrocławiu – chętnie poznają miasto na spacerach

Michał Kurowicki

Wrocławskie pokolenia

Przejdź kurs pierwszej pomocy i działaj

Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego organizuje bezpłatne kursy pierwszej pomocy. To projekt, który ma wykształcić w mieszkańcach naszego miasta gotowość do niesienia pomocy w nagłych sytuacjach. Każdy znajdzie poziom dla siebie.

Najczęściej przed udzieleniem pierwszej pomocy blokuje nas brak umiejętności albo strach, że za mało umiemy i sobie nie poradzimy. Projekt Wrocławska Akademia Pierwszej Pomocy (WAPP), prowadzony przez WCRS, to recepta na oswojenie tego strachu i zdobycie niezbędnej wiedzy.

Nowocześnie i profesjonalnie

WAPP to kampania edukacyjna, w której WCRS łączy różne firmy, fundacje i stowarzyszenia uczące pierwszej pomocy. Dzięki temu zapewnione są: bezpłatny dostęp do szkoleń, pokazy w plenerze, instruktorzy. To zajęcia zarówno amatorów, jak i osób rozwijających swoje umiejętności.

Do dyspozycji kursantów jest interaktywny sprzęt, a działania są objęte patronatem Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu. Wiedza, którą przekazują instruktorzy na szkoleniach, jest poparta najnowszymi badaniami z dziedziny ratownictwa, a szkoleniowcami są doświadczeni ratownicy medyczni.

W 2021 r. na Odrze odbyły się pokazy pt. Bezpieczne wakacje

Kursy hybrydowe, spotkania i podcasty

Z oferty szkoleniowej WAPP mogą skorzystać osoby w każdym wieku. Kursy są dostosowane do różnych poziomów zaawansowania uczestników: od podstaw, przez szkolenia operatorów numeru alarmowego 112, aż do poziomu instruktorskiego. Organizowane

są także zajęcia dla dzieci w czasie półkolonii, które odbywają się w formie gier terenowych.

Dużym powodzeniem cieszą się kursy hybrydowe, które łączą webinar z warsztatami. Kursanci ćwiczą w domu na fantomach

pod okiem instruktora na platformie edukacyjnej. Wystarczy zapisać się przez formularz internetowy na stronie wcrs.wroclaw.pl/wapp, aby dostać fantom pod wskazany adres.

Wszystkich zainteresowanych rozwijaniem wiedzy o konkretnym zagadnieniu WCRS zaprasza też na szkolenia „Pierwsza pomoc na temat”. To 45-minutowe spotkania z instruktorem w Przestrzeni Trzeciego Wieku. Pełna lista zagadnień z terminami znajduje się na stronie internetowej WAPP. Cały czas na stronie WCRS dostępne są również podcasty i webinary „WROzwoju pierwszej pomocy”.

Tysiące wyszkolonych

Do tej pory WCRS przeszkolił ponad 6 tys. mieszkańców Wrocławia, a fanpage edukacyjny Wrocławskiej Akademii Pierwszej Pomocy zgromadził ponad tysiąc obserwujących. To pokazuje, że wrocławianie wiedzą, że warto uczyć się pierwszej pomocy i być przygotowanym na nagłe sytuacje.

Agata Zięba

Szczegóły na www.wcrs.wroclaw.pl/wapp

Krasnale na tropie wiosny

Skąd wiadomo, że wiosna przybywa do Wrocławia, o nadodrzańskich wyspach i szkielecie wieloryba, o spotkaniu w naszym mieście Mieszka z Dąbrówką i marzannie – o tym wszystkim przeczytacie w najnowszym numerze „Krasnalowych wieści”, który od 9.03 czeka na was w Centrum Informacji Turystycznej, Rynek 14.

14.03 pojawił się także ostatni audiobook z serii „Krasnalowych opowieści” czytany przez aktora Artura Barcisia. Na platformie Spotify można ich już w sumie posłuchać osiem. Więcej informacji na oficjalnym profilu krasnali na Facebooku @WroclawskieKrasnale i na stronie krasnale.pl.

Hala Stulecia łączy ludzi – tu nigdy nie jesteś sam

W ramach Roku Dobrych Relacji Hala Stulecia dołącza do akcji Wrocław przeciwko samotności i zaprasza na zwiedzanie dla dorosłych i warsztaty dla dzieci. Oba wydarzenia są bezpłatne.

Hala Stulecia jako jedno z ważniejszych miejsc spotkań we Wrocławiu przygotowała w ramach Roku Dobrych Relacji dwie bezpłatne możliwości zadbania o nasze relacje.

– Można do nas przyjść z sąsiadką, babcią lub kolegą, to będzie świetna okazja do wspólnego spędzenia czasu. Można oczywiście przyjść samemu – na miejscu z pewnością poznacie kogoś, z kim miło spędzicie czas – mówi Jakub Grudniewski, prezes Hali Stulecia.

22 marca odbędą się warsztaty edukacyjne dla dzieci 8–15 lat. O godz. 17 dowiedzą się one,

jak zamienić nudne zwiedzanie w niesamowitą przygodę. Założą na głowę gogle z wirtualną rzeczywistością i poznają nie byle kogo, bo samego architekta Hali Stulecia Maksa Berga. Podczas zajęć dzieci będą również współpracować w mniejszych zespołach, by rozwiązać zagadki i wykonać zadania, dzięki którym będą mogły poznać się lepiej. Będzie to czas pełen zabawy, nauki i poznawania siebie i innych.

27 marca natomiast Hala Stulecia zaprasza na zwiedzanie dla dorosłych, które rozpocznie się o godz. 14. Ile lat ma Hala Stulecia? Jak długo trwała jej budowa? Co kryje wewnątrz tej gigantycznej

konstrukcji? Dzięki jakim rozwiązaniom zbudowano ją w tak rekordowym tempie. Ten spacer to historia Hali Stulecia w pigułce. Uczestnicy poznają najważniejsze informacje o genezie powstania obiektu, jego twórcy i procesie budowy, ale także o tym, czym od samego początku żyje – o najważniejszych wydarzeniach, które miały tu miejsce na przestrzeni lat.

Warsztaty i zwiedzanie są bezpłatne, ale liczba miejsc jest ograniczona. Obowiązują zapisy pod numerami 511 146 221, 71 347 50 55 oraz adresem: turystyka@halastulecia.pl

Agata Zięba

Kultura

FETA 2022 w CK Agora

Od zawsze chciałeś zostać profesjonalnym aktorem, przygotowujesz się na studia w akademii aktorskiej? Festiwal Ewidentnych Talentów Aktorskich to propozycja dla Ciebie. Nagraj własny monodram i wyślij go do Centrum Kultury Agora. Może to ty zaprezentujesz się na scenie teatralnej przed profesjonalnym jury i publicznością. Zgłosić się można do 1.04, kontakt: anna.borowska@ckagora.pl. Laureat zostanie uhonorowany nagrodą w wysokości 3 tys. zł. Więcej na www.ckagora.pl.

Galeria Miejska: Kryzys twarzy

Lena Achtelek, Paweł Baśnik, Natalia Bażowska, Tymek Borowski, Monika Chlebek, Bartosz Czarnecki, Michał Czuba, Michał Jankowski, Justyna Jędrzejowska oraz Krzysztof Nowicki – to uczestnicy wystawy „Kryzys twarzy” w Galerii Miejskiej, ul. Kiełbaśnicza 28. Zastaniając oblicza obecnych na ich obrazach bohaterów, deformując je, zamalowując, niszcząc, odpersonalizowując, a niekiedy całkowicie je pomijając, artyści podejmują szereg aktualnych problemów związanych z kryzysem, w którym znalazła się twarz. Do obejrzenia do 7.04, wstęp wolny.

O czwartej pod kopułami

A może by tak zacząć weekend od spotkania ze sztuką? Pawilon Czterech Kopuł, ul. Wystawowa 1, zaprasza na oprowadzanie po ekspozycji stałej w cenie biletu na wystawę stałą (normalny 20 zł, ulgowy 15 zł). Zawsze o tej samej porze – w piątek o godz. 16. W muzeum prezentowane są prace najciekawszych polskich artystów XX i XXI w. Kolekcja sztuki współczesnej liczy około 20 tys. obiektów. W przypadku pytań prosimy o kontakt: edukacja.pawilon@mnwr.pl lub 71 712 71 81.

Zobacz ożywione malarstwo van Gogha

Do 12 czerwca w hali IASE będzie można dosłownie zanurzyć się w obrazy Vincenta van Gogha. Dzieła artysty będą wyświetlane na olbrzymich ekranach i podłodze, w tle zagra Beethoven i Chopin, a widzowie zasiądą w wygodnych pufach.

To będzie wielkie przeżycie dla fanów holenderskiego malarza. Podczas wystawy w hali IASE poznamy biografię Vincenta van Gogha, a jego obrazy zobaczymy na ekranach o powierzchni powyżej 2 tys. mkw.

Wystawa objechała cały świat

Multimedialna wystawa Vincenta van Gogha odwiedziła już wiele krajów na świecie – od Kanady po Australię – i obejrzały ją miliony ludzi. – To nowoczesna forma przedstawienia sztuki, pasjonująca podróż do innego świata – kolorów, barw wpływających z prac van Gogha – tłumaczy Ewa Król, rzecznik wystawy.

Ekspozycję podzielono na dwie części – w pierwszej poznamy biografię, najśłynniejsze obrazy i zainspirowane nimi malarstwo współczesnych twórców oraz wybrane kadry z filmu „Twój Vincent”. W części multimedialnej natomiast czekają na nas projekcje cyfrowe na ekranach o powierzchni powyżej 2 tys. mkw.

– Pokazom obrazów towarzyszy narracja lektora Roberta Gulaczyka, odtwórcy roli Vincenta van Gogha w filmie „Twój Vincent”, jest także nastrojowa muzyka, głównie utwory Beethovena, Chopina – wylicza Ewa Król. Pełny seans trwa 45

Obrazy będą wyświetlane nie tylko na ekranach, ale i na podłodze sal wystawienniczych w IASE

minut, widzowie mogą wygodnie usiąść, obowiązują jednak sanitarne obostrzenia – dystans (jedna osoba na 15 mkw.), maseczki, dezynfekcja.

Vincent wraca do Wrocławia

Kustoszem wystawy jest łódzka malarka Daria Solar, która wspólnie z dziewięciorgiem innych malarzy pracowała we wrocławskim Centrum Technologii Audiowizualnych, przygotowując obrazy wykorzystane potem w artystycznej animacji „Twój Vincent”. – Żartuję, że pół

roku życia spędziłam, aby namalować pół minuty filmu – mówi.

Wejść do obrazu

– Obrazy Vincenta van Gogha są żywe w kolorze, bardzo głębokie, czasem oglądający ma wrażenie, że dosłownie wpada do środka obrazu – mówi Daria Solar. Podkreśla, że w okresie, gdy genialny Holender tworzył swoje dzieła, zaczęły się badania nad kolorem prowadzone

przez naukowców. – A van Gogh miał umiejętność rozróżniania barw jak drukarka laserowa, absolutnie genialną – zauważa kustosz wystawy.

Obrazy Vincenta van Gogha w multimedialnej odsłonie obejrzymy w hali IASE, ul. Wystawowa 1, do 12 czerwca. Bilety normalny kosztuje 55 zł, ulgowy 45 zł.

Magdalena Talik

Więcej na bilety.wystawavangogh.pl

John Malkovich w sierpniu zagra w NFM

John Malkovich (68 l.) nie tylko gra, ale i reżyseruje filmy

Słynny aktor przyjedzie ze spektaklem inspirowanym życiem seryjnego mordercy z Wiednia. To nie pierwsza wizyta Malkovicha w naszym mieście.

Amerikanin przyjedzie do Wrocławia, aby 13 i 14 sierpnia wystawić spektakl „The Infernal Comedy: spowiedź seryjnego mordercy” w Narodowym Forum Muzyki. Malkovich będzie u nas po raz drugi. W 2016 r. przyjechał na plan „Doliny Bogów” Lecha Majewskiego realizowanej w CeTA.

„The Infernal Comedy: spowiedź seryjnego mordercy” opisuje życie Jacka Unterwegera (w tej roli John Malkovich) nazywanego Dusicielem z Wiednia, austriackiego pisarza i seryjnego mor-

dercy, który powiesił się w więzieniu. W spektaklu morderca w symboliczny sposób powraca, aby wziąć udział w trasie promującej wydanie jego pamiętników. Na scenie opowiada publiczności o życiu, miłości, niebezpiecznych związkach. Obecne na scenie śpiewaczki (wykonują arie Vivaldiego, Haydna i Mozarta) uosabiają ofiary Unterwegera.

Bilety w cenie od 145 zł dostępne są na bilety.nfm.wroclaw.pl.

Magdalena Talik

Sport

Trener Piotr Tworek: Presja mnie nakręca

Piotr Tworek zastąpił na stanowisku trenera Śląska Wrocław Jacka Magierę. O pracy w WKS-ie, presji związanej z walką o utrzymanie oraz największych problemach w grze ze szkoleniowcem rozmawia Patryk Załęczny.

Spodziewał się pan telefonu ze stolicy Dolnego Śląska?

Kiedy Śląsk wyraził zainteresowanie współpracą ze mną, nie byłem zaskoczony, ale zaszczyceny. Posiadam wiedzę o klubie i kilka razy zdarzało mi się grać przeciwko wrocławskiej ekipie. Co więcej, swego czasu pracowałem także w Miedzi Legnica, więc znam również kibicowskie zażyłości.

Co pana zdaniem najbardziej zawodzi w drużynie z Wrocławia? Z klubu bijącego się o puchary Śląsk stał się zespołem walczącym o utrzymanie.

Zawodnicy muszą podwajać i potrajać w swoich strefach, ale przede wszystkim musimy ze sobą współpracować i odblokować się w ofensywie – to największe mankamenty drużyny.

Wiem, że ten zespół ma jakość, widzę ją także na treningu. Drużyna ponownie musi jednak mieć radość z trenowania i gry.

Czuje pan presję przed zbliżającymi się pojedynkami, które będą kluczowe w kontekście walki o utrzymanie?

Presja mnie tylko nakręca – to jest mój żywioł. Chcę skupić się na tym, na co mam wpływ. Odpowiednio nastawić tę drużynę, dać jej optymalny bodziec do gry i pracy, a także ustawić w ten sposób, by każdy z zawodników w 100 proc. mógł wykorzystać swój potencjał. Musimy jak najszybciej zanotować serię dobrych wyników, które nastawią nas pozytywnie pod względem mentalnym, ale przede wszystkim zapewnią potrzebne punkty.

DAWID ANTECKI

W debiucie Tworka Śląsk zremisował 0:0 z Radomiakiem Radom

Jaka będzie filozofia gry Śląska pod wodzą Piotra Tworka?

Filozofią wielu klubów z ekstraklasy, w tym także Śląska Wrocław, jest chęć dawania szansy gry zawodnikom z regionu. Przecież nikt nie zostawi tyle serca na murawie, jak wychowanek. W sztabie szkoleniowym mamy Krzysztofa

Wołczka, który będzie łącznikiem między dobrze mu znaną drużyną rezerw a pierwszym zespołem. Swoim doświadczeniem wspomógł nas także dobrze znany we Wrocławiu Janusz Góra. To ludzie stąd, to będzie nasza siła.

Rozmawiał Patryk Załęczny

26 marca pobiegną na pomoc Ukrainie

Pomoc dla Ukrainy nadciąga z różnych stron, również ze świata sportu. 26 marca w całym kraju odbędzie się Bieg dla Ukrainy, z którego dochód zostanie przekazany Polskiej Akcji Humanitarnej. Wrocławscy biegacze wystartują w parku Grabiszyńskim, a uczestnikiem może zostać każdy – wystarczy dobre serce i chęć aktywnego spędzenia wolnego czasu.

Udział można wziąć na dwa sposoby: stacjonarnie i online. Chęć zorganizowania Biegu

dla Ukrainy wyraziło dotychczas już 12 miast, w których 26 marca o godz. 12 miłośnicy biegania

wyruszą, aby pokonać dystans 5 km i wspólnie wesprzeć naszych wschodnich sąsiadów. Wrocławska edycja zostanie zorganizowana w parku Grabiszyńskim przez stowarzyszenie Pro-Run.

Pomagać można wszędzie

– Nie zastanawialiśmy się długo. Choć czeka nas sporo pracy związanej z organizacją biegu, to będzie dla nas czysta przyjemność – przyznaje Jacek Urbanowicz z Pro-Run.

Pobiec można również w domu, w pobliskim parku czy podczas zagranicznego wyjazdu, w dowolnym miejscu w Polsce i na świecie. Wystarczy udokumentować swój bieg przy pomocy jednej z aplikacji mobilnych. W przypadku edycji stacjonarnej, rozpoczęcie rywalizacji na 5 km zaplanowano na sobotę, 26 marca na godz. 12. Osoby, które wybiorą formę online, mogą po-

konać dystans o dowolnej porze dnia.

Dwa proste kroki

Co należy zrobić, aby wziąć udział w Biegu dla Ukrainy? Wystarczy wpłacić dowolną kwotę na internetową zbiórkę pieniędzy, a następnie wypełnić dostępny w sieci formularz zgłoszeniowy (bit.ly/bieg_dla_ukrainy). Organizatorzy rekomendują kwotę minimum 50 zł. Całkowity dochód trafi na konto Polskiej Akcji Humanitarnej, która od samego początku wojny wspiera Ukrainę.

– Na start zapraszamy wszystkich chętnych. Planujemy stworzenie 2,5-kilometrowej pętli, którą może pokonać każdy. Jeśli ktoś zechce, może skończyć bieg po jednym okrążeniu. Najważniejszy jest cel – podkreśla Urbanowicz.

Mateusz Lubański

STOWARZYSZENIE PRO-RUN

Bieg odbędzie się w kilkunastu miastach, w tym we Wrocławiu

Tydzień w skrócie

FIM Speedway Grand Prix poinformował, że w miejsce skreślonych z listy zawodników w SGP 2022 Artiomu Łaguty i Emila Sajfudtinowa zobaczymy Jacka Holdera i Daniela Bewleya (Betard Sparta Wrocław).

Gwardia Wrocław po profesjonalizacji struktur siatkarskich i stworzeniu drużyny siatkówki plażowej, otwiera sekcję tenisa ziemnego.

WYDARZENIA SPORTOWE

piłka nożna

PKO BP Ekstraklasa:
19.03, godz. 12.30,
Wisła Płock
– **WKS Śląsk Wrocław**
(Canal+ Sport)

III liga mężczyzn:
19.03, godz. 14, Centrum
Sportu Kłokoczyce,
Ślęza Wrocław
– **Górnik Zabrze 2**

koszykówka

Energia Basket Liga:
19.03, godz. 19.30,
Twardy Piernik Toruń
– **WKS Śląsk Wrocław**
(EMOCJE.TV)

EuroCup: 22.03, godz. 18.45,
Hala Stulecia,
WKS Śląsk Wrocław
– **Partizan Belgrad**
(Polsat Sport Extra)

Energia Basket Liga Kobiet:
19.03, godz. 17, Wielofunkcyjna
Hala Sportowa AWF,
Ślęza Wrocław
– **Enea Gorzów Wlkp.**

Suzuki 1. Liga Mężczyzn:
19.03, godz. 18,
WKK Sport Center,
WKK Wrocław
– **Miasto Szkła Krosno**

siatkówka

Tauron Liga Kobiet:
21.03, godz. 20.30,
Radomka Radom
– **#VolleyWrocław**
(Polsat Sport)

Tauron 1. Liga:
19.03, godz. 17,
Chemeko-System Gwardia Wrocław
– **Chrobry Głogów**

piłka ręczna

Liga Centralna:
20.03, godz. 17,
WKS Śląsk Wrocław – **Arged KPR Ostrowia Ostrów Wlkp.**

Wrocław dla Ukrainy

Вроцлав і Польща для України

24 лютого, коли російські війська прийшли в Україну, у мільйонів людей цілковито змінився світ. Третій тиждень триває оборона української території, весь світ відкрив не лише серця але і кордони своїх країн для біженців з України.

Гуманітарна допомога для українців, організовується на території всієї Польщі, згідно найновших даних в нашій країні притулок знайшло близько 1,8 млн. людей. Вроцлав приймає осіб, які тікають від війни та допомагає організувати їм своє життя в перші дні перебування в місті.

Вроцлав вже переповнений. Протягом останніх трьох тижнів до міста потягом в'їхало близько 140 тис. людей. Вроцлав закликає шукати і будувати своє майбутнє також у менших місцевостях, в котрих готові допомагати біженцям. Частина українців залишить-

На допомогу прийшли тисячі поляків: волонтери, чиновники, військові служби та люди, яким не байдужа доля сусідів

ся у Вроцлаві, частина переїде до інших міст Ніжної Сілезії, інших воєводств або навіть країн. Вроцлав організовує між іншим, переїзди до міста Лілль

(Франція) - міста-партнера Вроцлава та Харкова. Виїзд організують та контролюють муніципальні управління обох міст. Інформацію про те, яка

допомога надається у Вроцлаві, можна отримати в Переході «Діалог» (Przejście Dialogu) за адресою: вул. Świdnicka 19. Тут від 9:00 до 20:00 год., 7 днів на тиж-

день, ви можете отримати рідною мовою всю необхідну інформацію: як пересуватися містом і де можна вирішити формальні справи.

Андрій Дешиця

Посол України в Польщі

Дорогі Співвітчизники!

Більше двох тижнів тому наша Батьківщина зазнала жорстокого нападу з боку Росії.

Війська Володимира Путіна розпочали війну проти всього

нашого народу. Вони борються без честі, вбиваючи жінок і дітей. Багатьом з нас довелося тікати від загартника і шукати безпечного притулку в Польщі. Дякую всім полякам, які взяли під свій дах тих, хто намагається вберегти від війни. Справжні друзі пізнаються в біді.

Я знаю, що в новому місці важко знайти себе. Але польський уряд в цьому нам допомагає.

Цього тижня польський Сейм прийняв спеціальний закон. Закон регулює легальне перебування в Польщі.

Будь-який громадянин України,

який був змушений тікати від війни, зможе легально проживати в Польщі протягом 18 місяців з можливістю подальшої легалізації перебування. Кожен також отримає спеціальний номер PESEL і доступ до довіреного профілю - це дозволить вирішувати багато офіційних питань за допомогою мережі інтернет. Крім того, польський уряд надасть кожному громадянину України термінову допомогу в розмірі 300 зл.

Як скористатися допомогою:

Якщо ви плануєте залишитися в Польщі, зробіть номер PESEL. З найближчої середи, 16 березня, це можна зробити в будь-якому

органі муніципальної влади. Однак я відразу ж прошу вас про терпіння. Незалежно від того, коли ви зареєструєтесь, ви отримаєте підтримку. Нас дуже багато, тому постараймося не скупчуватися в установах відразу ж першого дня. Чиновники зроблять все, щоб допомогти нам, але не зможуть впоратися з усіма відразу.

Де шукати детальну інформацію? Перевіряйте її на довіреному державному сайті: gov.pl/UA, який оновлюється на регулярній основі.

Шановні Громадяни України,

Президент Володимир Зеленський

заявив, що між Україною і Польщею більше немає ніяких кордонів. Так, в ці дні ми одна велика сім'я. Ще раз дякую всім, абсолютно всім полякам - Президенту Анджее Дуді, прем'єр-міністру Матеушу Моравецьому, всьому уряду, громадським організаціям, підприємствам, посадовим особам, правоохоронним органам - я не в змозі назвати кожного хто долучився.

Але перш за все дякую звичайним полякам, які проявили милосердя до українського народу.

Ми ніколи не забудемо тієї підтримки, яку отримали.

+ Володимир Юшак
Єпископ Вроцлавсько-Кошалінської УГКЦ

Від свого імені та імені духовенств і мирян Вроцлавсько-Кошалінської єпархії УГКЦ, сердечно вітаємо у Вроцлаві всіх, хто був змушений залишити рідний дім та рідні стіни, тікаючи з України через війну, викликаної нападом російських військ.

Розуміємо Ваше положення та разом з Вами переживаємо той

жах війни, яка відбувається на теренах Вашої батьківщини. Ми молимося за всіх Вас: за тих, хто був змушений втікати з рідної країни та шукати захисту на чужині; за тих, хто залишився в Україні; за тих, хто страждає; особливо за захисників українських міст, народу та української землі. Ми також пам'ятаємо про владу України, яка не залишила сам-на-сам свій народ в так скрутну хвилину.

Ми намагаємося, в міру своїх можливостей допомогти всім потребуючим. КАРІТАС нашої єпархії вислав в Україну вже кількадесят транспортів продуктів харчування, ліків, одягу та інших необхідних речей. Допомогу висилаємо також на українсько-польський кордон,

до людей, які довгими годинами знаходяться в автобусах, які годинами чекають в чергах та не мають чого їсти.

Багато родин з України вже знайшло притулок в наших вроцлавських родин та в багатьох інших містах і селищах Польщі. Для Вас відкриті двері нашого Вроцлавського Собору Воздвиження Чесного Хреста, який знаходиться при Plac Nankiera, напроти Генерального Консульства України. Відкрита також світлиця, яка неподалік, при вул. Łaciarska 32, де можна відпочити, випити чай чи просто поговорити.

Ми будемо молити Всевишнього Господа про припинення війни, про мир та перемогу над ворогом, який напав на Україну.

Греко-католицькі служби у Вроцлаві та в околицях:

Wrocław:

- Plac Nankiera 15, щонеділі о 8:00, 10:00, 12:00, 17:00 год;
- ul. Borowska 174, щонеділі о 12:00 год.;
- Jelcz-Laskowice ul. Techników 20, щонеділі о 13:15 год.;
- Legnica ul. Wrocławska 180, щонеділі о 10:00 та 12:00 год.;
- Lubin ul. Parkowa 3, щонеділі о 10:00 год.;
- Oleśnica ul. Łużycka 4, щонеділі о 9:00 год.;
- Oława ul. Św. Rocha,

щонеділі о 11:15 год.;

- Środa Śląska ul. Krucza 40, щонеділі о 13:00 год.;
- Świdnica ul. Prądkyńskiego 2, щонеділі о 10:30 год.;
- Trzebnica ul. P. Włostowica 2, щонеділі о 14:00 год.;
- Wałbrzych ul. Odlewnicza 1, щонеділі о 14:00 год.;
- Wołów ul. J. Piłsudskiego 21 A, щонеділі о 11:00 год.

Маймо надію, що разом зможемо не тільки пережити цей складний час, але також перемогти ворога, щоб Ви змогли повернутися до своїх домів та відбудувати Україну. Україна не залишилася сама з цієї війною. Ми молимося про Божу благодать, про захист людей і держави.

Wrocław dla Ukrainy

Надання номеру PESEL можливе з 16 березня

Надання номеру PESEL можливе з 16 березня. Громадяни України, які звернуться, щоб отримати номер PESEL у зв'язку з конфліктом в Україні, зможуть вирішити це питання лише після попереднього запису:

- через Інтернет:
bez-kolejki.um.wroc.pl
- по телефону: тел. 71 777 87 77
- особисто: в Центрах Обслуговування Менканців (w Centrach Obsługi Mieszkańca): при вул. G. Zapolskiej 4 (8.00–17.15), pl. Nowy Targ 1/8 (8.00–17.15) та al. Kromera 44 (8.00–15.15)
- У суботу, 19 березня 2022 р. – з 8:00 до 13:00 год., у Центрі обслуговування жителів I, що на вул. G. Zapolska 4, будуть здійснюватися процедури при своєння номеру PESEL для громадян України.

У кожному пункті є україномовні волонтери.

Під час подачі заяви про надання номеру PESEL громадяни України та члени їх сімей зобов'язані додати фотографії. При складанні заяви у цієї особи також візьмуть відбитки пальців.

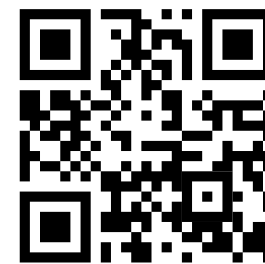
Особистість заявника буде підтверджена на основі закордонного паспорту, Карти Поляка або іншого документу з фотографією, що ідентифікує особу (навіть недійсний). У випадку осіб віком до 18 років може бути також свідоцтво про народження.

Важливо

Особам, які вже отримали номер PESEL (без фотографій та відбитків пальців) доведеться повторно звернутись до Центру Обслуговування Мешканців, щоб додати фотографії та відбитки пальців.

Увага! Заяву про надання номеру PESEL можна скласти в органах місцевого самоврядування гміни, на території всієї Польщі

www.gov.pl/ua

Найсвіжіша інформація про допомогу біженцям з України.

www.wroclaw.pl/ua/dopomahajemo

Довідковий посібник з детальною інформацією.

Концерт хору «Журавлі»

26 березня в грекокатолицькій церкві на пл. Nankiera 17 виступить чоловічий хор «Журавлі». Початок о 17:00 год.

«Журавлі» – це репрезентативний чоловічий хор Об'єднання Українців у Польщі, за-

снований 1972 року. Співаки цього хору – представники української меншості, нащад-

ки виселенців операції «Вісла» 1947 року, які живуть на території майже всієї Польщі.

Тепер в цьому хорі співають також українці, котрі приїхали до Польщі з-за східного кордону. Вони з'їжджаються на репетиції раз у місяць у вихідні дні. Свої репетиції називають ключами, порівнюючи їх до перельотів журавлиних ключів.

Переважна більшість артистів не є професійними музикантами, але, на думку багатьох музичних критиків, «Журавлі» представляють достатній рівень музичної техніки, щоб виступати на головних сценах.

В програмі хору є козацькі, історичні, народні пісні, авторські твори композиторів, які визначають історію української музики від XVII до XXI століття. Диригент – Ярослав Вуйцик. Акомпаніамент: Грина Губ'як.

Благодійний концерт зі збіркою пожертв на допомогу Україні. Хор існує вже 50 років.

Субсидія 300 злотих для громадян України

Громадянин України, перебування якого в Польщі визнано законним і дані якого внесено до реєстру PESEL, має право на одноразову грошову допомогу у розмірі 300 злотих на особу. Ця субсидія призначена для утримання, зокрема на покриття витрат харчування, одягу, взуття, особисту гігієну та житло. Основні вимоги це в'їзд до Польщі в період з 24 лютого 2022 р. І внесення до реєстру PESEL. Заяву на виплату цієї допомоги можна подати в міському центрі соціального захисту у Вроцлаві, від з 7:30 до 15:00 год. У цілому місті є 11 пунктів прийому заявок. Заяви можна буде завантажити та заповнити на місці (латиницею). Ви також повинні мати з собою відповідні документи (свої та документи ваших дітей).

Wydarzenia

Weekendy z Astrid Lindgren w Nowych Horyzontach

W marcu kino Nowe Horyzonty, ul. Kazimierza Wielkiego 19a-21, zaprasza na pokazy ekranizacji książek Astrid Lindgren – jednej z najśłynniejszych pisarek dla dzieci. To ona uczesała Pipi w dwa warkocze i obdarzyła niesłychaną siłą; opowiedziała o dziewczynce, której serce biło rytmem lasu i sprawiła, że wielu marzyło o własnej zagrodzie w

Bullerbyn. Stworzone przez nią historie porywają kolejne pokolenia – zarówno na kartkach książek, jak i wielkim ekranie. W 20. rocznicę śmierci pisarki, kino zaprasza na filmowe spotkania z ulubionymi bohaterami książek szwedzkiej pisarki. Kolejne seanse odbędą się w dwa weekendy marca 19-20 i 26-27 o godz. 11. Wstęp biletowany (cena biletu od 16 do 24 zł). Szczegóły programu i bilety na l.wroclaw.pl/astrid.

Planszówkowe poniedziałki na Odrze

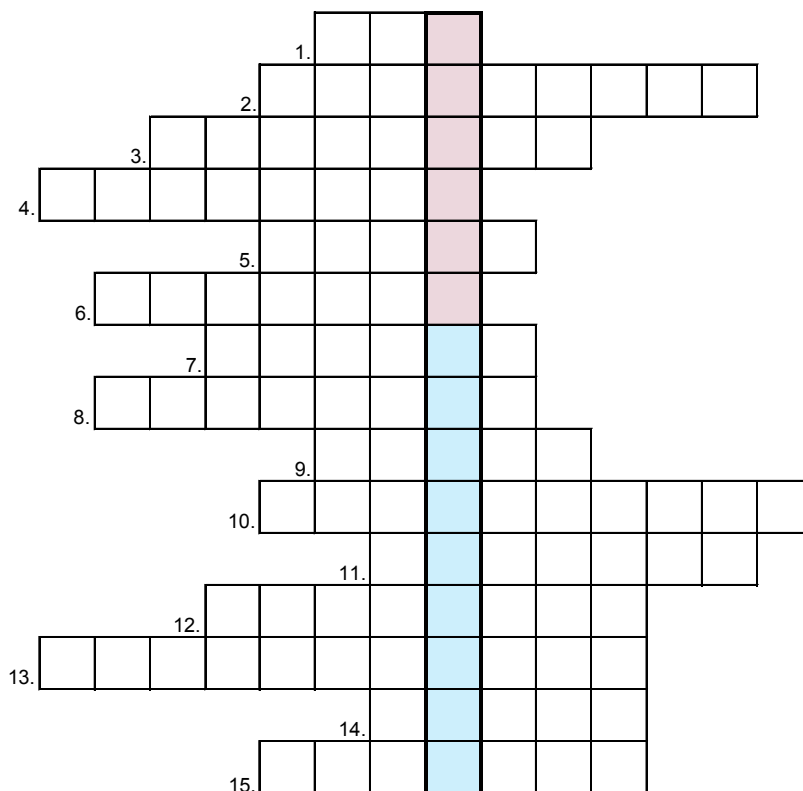
Odra Centrum i sklep Mag Planszowy zapraszają na cykl spotkań planszówkowych organizowanych w klimatycznym miejscu na wodzie (wyb. J. Słowackiego 5b, obok mostu Grunwaldzkiego). To ciekawy pomysł na poniedziałkowe wieczory – przy herbacie lub kawie, pysznych wypiekach i fajnych planszówkach, a do tego z pięknym wido-

kiem. Grać można ze znajomymi lub nowo poznanymi ludźmi, na miejscu dostępnych jest wiele planszówek. Nieważne, czy jesteście zapalonymi graczami, czy nie, jeśli nie będziecie znać zasad którejś z gier – na miejscu je poznacie. Spotkania odbywają się w każdy poniedziałek – w marcu to 21 i 28, w kwietniu spotkanie odbędzie się jeszcze 4 w godz. 17.30-21. Wstęp jest wolny. Szczegóły na l.wroclaw.pl/planszowki.

Krzyżówka nr 76 – rozwiąż i wygraj nagrody

- Miejska spółka zajmująca się przewozem osób.
- Te najbardziej znane są we Wrocławiu przy ul. Spiskiej i Wejherowskiej.
- Brama do zoo otwierana w sezonie letnim.
- Niemiecki architekt, projektant Stadionu Olimpijskiego.
- Płatnicza, niezbędna do zakupu biletu w tramwaju lub autobusie MPK.
- Kolor kojarzony ze Śląskiem Wrocław.
- Wcześniejsza nazwa Hali Stulecia.
- Nazwa wrocławskiego parku wodnego.
- Składają się na nią statki i łodzie pływające po wrocławskich rzekach.
- Sponsor tytularny Stadionu Miejskiego.
- Ulica, która łączy Rynek z pl. Dominikańskim.
- Wodna przed wejściem do Hydropolis – bardziej jednak kojarzona ze sprzętem biurowym.
- Osiedle we Wrocławiu powstałe w miejscu dawnego lotniska.
- Potrzebny, aby wejść do miejskich atrakcji.
- Strefa w Teatrze Muzycznym Capitol z roślinami na ścianach i leżakami.

Regulamin i RODO www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer **664 072 606**. Koszt jednego SMS-a wg taryfy operatora. W treści należy wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź.

W tym numerze będzie to **76.HA-SŁO** (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżówki). Na odpowiedzi czekamy do **24 marca br. do godz. 20**. Trzech zwycięzców wyłonimy zgodnie z regulaminem spośród autorów

prawidłowych odpowiedzi do 31 marca br. Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z numeru telefonu 71 776 71 00. **UWAGA!** Według regulaminu nagrodę można wygrać raz na 12 miesięcy.

W tym wydaniu do zdobycia są dwie bluzy z herbem Wrocławia i pakiet toreb płóciennych. Zwycięzcy z numeru 74 (hasło: Przedwiośnie) to panie: Adrianna (bluza), Jolanta (bluza) i Justyna (pakiet toreb). Gratulujemy!

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**

Pogotowie Ratunkowe: **999**

Policja: **997**

Straż Pożarna: **998**

Straż Miejska: **986**

Centrum Powiadomienia Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601100100**

Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)

Pogotowie energetyczne: **991**

Pogotowie gazowe: **992**

Pogotowie ciepłownicze: **993**

Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Infolinie

Centrum Informacji Turystycznej: **71 344 3111** (pn.-pt. 9.00-19.00)

Punkt Informacji dla Obcokrajowców: **71 772 49 50** (pn.-pt. 9.00-16.00)

Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **71 777 89 61** (Biuro Wrocław Bez Barier, pn.-pt. 7.45-15.45)

Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71 777 77 77** (pn.-pt. 8.00-18.00)

Ważne telefony – pozostałe

Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **71 310 06 46** (pn.-pt. 7.00-14.00)

Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **71 770 22 22** (całodobowo) lub **71 799 67 00** (pn.-pt. 7.45-15.45)

Zgłoś bezpańskiego psa lub kota: **986** (całodobowo) lub **71 362 56 74** (pn., śr., czw., pt 9.00-16.30, wt. 9.00-18.30, sb., nd. 9.00-15.00)

Zgłoś awarię do ZDiUM: **71 376 00 22, 19501** (całodobowo) Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **71 34 09 655** (pn.-pt. 8.00-15.00, śr. 8.00-17.00)

Biuro Obsługi Pasażera MPK: **71 321 72 70/71** (pn.-pt. 7.00-21.00)

Miejskie Biuro Rzeczy Znajdzionych: **71 376 08 96** (pn.-pt. 8.00-14.00, śr. 8.30-16.00)

Miejski Rzecznik Konsumentów: **71 777 79 02** (pn.-pt. 7.45-15.45)

Taxi Senior: **794 123 124**

Telefon Zaufania MOPS: **512 198 939**

➤ Napisz do nas!

REDAKCJA

pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna
Ewa Wapłak

Redaktor wydania
Agata Zięba

DRUK

AGORA
ul. Daniszewska 27
03-230 Warszawa

WYDAWCA
Gmina Wrocław